

BÓLY TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ ÉS INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

III. kötet: INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA

Projekt azonosító: DDOP-6.2.1/K-13-2014-0002

„Dél-Dunántúli Operatív Program - Fenntartható településfejlesztés
a kis- és középvárosokban – Integrált Településfejlesztési Stratégiák
kidolgozása”

Aktualizált változat
2023. június

Készítette:
Terra Stúdió Kft.
1134 Budapest, Szomolnok
u. 14.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Boly Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája

Készítették:

Terra Stúdió Kft., Pro Urbe Kft., Kokas és Társa Tervező Kft., 4T Tájvédelmi Tervező Bt., Dima Kft.

Dulicz László (MK 01-11543) és Kukely György	projektvezető
Könczey Gábor (MK 13-1025) és Hohl Zsófia	megyei koordinátor
Pap Zsuzsa (MÉK TT/1-02-0176, É-02-0176)	vezető tervező, településtervező
Hohl Zsófia, Rácz Andrea és Sassné dr. Berényi Eszter	társadalompolitikai szakértő
Borbély Marcell és Kukely György	gazdaságfejlesztési szakértő
Csima Péter (TK/1 0065/12, TT1 01-0065 /06), Módosné Bugyi Ildikó (TK 1-015046) és Böszörményi Krisztina (K/1-02-0031)	táj- és kertépítész mérnök táj- és kertépítész mérnök, környezetvédelmi szakmérnök
Szálka Miklós (MK 01-1012) és Zombori Gergely	közlekedés szakági tervező
Jordán Péter (MK 01-2129)	településtervezési vízközmű szakági tervező
Dima András (MK 01-2130)	településtervezési energiaközmű szakági tervező

Aktualizálás: 2023.06.

Eco-Cortex Tanácsadó Iroda

Tartalomjegyzék

Bevezetés.....	8
1 A HELYZETELEMZÉS FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSAI	10
1.1.1 Összvárosi szintű helyzetelemzés összefoglalása.....	11
Településhálózat.....	11
Társadalom	11
Gazdaság.....	12
Táji és természeti adottságok.....	12
Zöldfelületek.....	12
Épített környezet.....	13
Közlekedés.....	13
Közművek	13
Környezetvédelem.....	14
1.1.2 Városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása	14
1.1.3 Szegregációval veszélyeztetett területek	14
1.1.4 Helyzetértékelés összefoglalása – Bóly problématérképe	15
2 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI	17
2.1 Bóly város jövőképe.....	18
2.1.1 A város jövőképe	18
2.1.2 Átfogó célok.....	18
2.2 A stratégiai fejlesztési célok meghatározása.....	19
3 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK.....	24
3.1 A stratégiai célok és projektek összefüggései	25
3.2 Kulcsprojektek	27
3.2.1 „Zöld város” program (K1) – „Élhető település” program.....	27
3.3 Hálózatos projektek.....	28
3.3.1 Közmű fejlesztések a város területén (H1).....	28
3.3.2 Lakóterület fejlesztés a város területén (H2)	29
3.3.3 Közlekedési infrastruktúra fejlesztése a város területén (H3)	29
3.3.4 Intézmények energetikai fejlesztése (H4)	30
3.3.5 Turisztikai célú fejlesztések a város területén (H5).....	30
3.4 Akcióterületi projektek.....	33
3.4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával	33

3.4.2	Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása.....	34
3.5	Az akcióterületeken kívül végrehajtandófejlesztések	38
3.5.1	Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz	38
3.5.2	Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, pontszerű fejlesztések	38
3.6	A fejlesztések ütemezése	39
3.7	A településfejlesztési akciók összehangolt, vázlatos pénzügyi terve	39
3.7.1	Bóly tervezett fejlesztései a finanszírozás lehetséges forrása, bekerülési költsége és ütemezése szerint	40
3.8	A város vonzáskörzetére kihatással lévő fejlesztési elképzelések (projektjavaslatok)	44
4	ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM	45
5	A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI	48
5.1	Külső összefüggések	49
5.1.1	A stratégia és a rendezési típusú tervek összhangja	49
5.1.1.1	A stratégia illeszkedése a településrendezési eszközökhöz	49
5.1.1.2	A stratégia illeszkedése a területrendezési tervekhez	49
5.1.2	A stratégia és a fejlesztési tervek összhangja.....	50
5.1.2.1	Az Európai Unió által elfogadott, városfejlesztéssel kapcsolatos kiemelt dokumentumok	50
5.1.2.2	A stratégia illeszkedése az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)	52
5.1.2.3	A stratégia illeszkedése Baranya megye Területfejlesztési Konceptiójához és Programjához	56
5.1.2.4	A stratégia illeszkedése a Bóly településfejlesztési koncepciójához.....	61
5.1.3	A stratégia illeszkedése az ágazati tervekhez	62
5.1.3.1	A stratégia és Bóly gazdasági programjának illeszkedése	62
5.1.3.2	A stratégia illeszkedése Bóly Város Helyi Esélyegynlőségi Programjához.....	64
5.1.3.3	A stratégia illeszkedése a gazdaságot érintő ágazati tervekhez.....	65
5.1.3.4	A stratégia illeszkedése a város környezetvédelmi programjához.....	66
5.2	Belső összefüggések	68
5.2.1	A célok logikai összefüggései.....	68
5.2.2	A célok és a helyzetértékelésben beazonosított problémák.....	69
5.2.3	A stratégia megvalósíthatósága, a célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása.....	72
6	A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI.....	74

7	A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE	77
7.1	A célok elérését szolgáló fejlesztési és nem beruházási jellegű önkormányzati tevékenységek 78	
7.1.1	Fenntartható Energia Akcióprogram (SEAP)	78
7.1.2	Fenntartható városi mobilitási terv (SUMP).....	79
7.1.3	A város közterületeinek közösségi használata és a helyi identitástudat növelése – a boldog város	79
7.1.4	Helyi klímastratégia.....	80
7.1.5	Szabályozási tevékenységek, eszközök.....	80
7.2	Az integrált településfejlesztési stratégia megvalósítása szervezeti kereteinek meghatározása	82
7.3	Partnerség biztosítása az ITS tervezése és megvalósítása során	84
7.4	Településközi koordináció mechanizmusai, együttműködési javaslatok.....	84
7.5	Monitoring rendszer kialakítása	86
7.5.1	A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása.....	86
7.5.2	Indikátorok meghatározása.....	88
7.5.2.1	Az indikátorokkal szemben támasztott követelmények.....	88
7.5.2.2	A stratégia indikátorai	90

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat: Jövőkép, átfogó célok és a középtávú tematikus célok kapcsolata.....	22
2. táblázat: Átfogó célok és a középtávú tematikus célok kapcsolata	23
3. táblázat: Középtávú városi célok és a projektek kapcsolata projekttypusonként	26
4. táblázat: Bóly tervezett fejlesztései a finanszírozás lehetséges forrása, bekerülési költsége és ütemezése szerint	43
5. táblázat. Az Európai Unió 2021-2027 célkitűzéseinek és Bóly Város ITS céljainak összefüggése	52
6. táblázat: Az ITS és a TOP Plusz program illeszkedése.....	52
7. táblázat: A középtávú városi célok és az OFTK specifikus célok illeszkedése.....	55
8. táblázat: A Baranya Megyei Területfejlesztési Konceptió és Bóly Város IKTS-ének illeszkedése	57
9. táblázat: A Baranya Megyei Területfejlesztési Program és Bóly ITS-ének illeszkedése	59
10. táblázat: A Baranya megyei Önkormányzat ITP-je és a bólyi ITS kapcsolata	60
11. táblázat: A középtávú városi célok és a TK átfogó célok illeszkedése	61
12. táblázat: Bóly városfejlesztési célrendszere	68
13. táblázat: A beazonosított problémák és a stratégiában az ezekre adott megoldások kapcsolata .	71
14. táblázat: A középtávú városi célok egymásra gyakorolt hatása	72

15. táblázat: Kockázatok megnevezése és kezelésének módja.....	76
16. táblázat: Átfogó célokhoz javasolt indikátorok	90
17. táblázat Tematikus célokhoz javasolt indikátorok	91
18. táblázat: Kulcsprojektekhez javasolt indikátorok.....	91
19. táblázat: Kulcsprojektekhez javasolt indikátorok.....	92
20. táblázat: Akcióterületi projektekhez javasolt indikátorok	93
21. táblázat: Egyéb projektekhez javasolt indikátorok	93

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia elkészítése Bóly Város középtávú fejlődési pályájának meghatározásához szükséges.

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet alapján, az annak 2. mellékletében rögzített tartalom szerint került kidolgozásra.

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 9/A. § (2) bekezdése szerint az Integrált Településfejlesztési Stratégia a rendelkezésre álló és bevonható források ismeretében meghatározza a településfejlesztési koncepcióban meghatározott célok megvalósítását egyidejűleg szolgáló beavatkozásokat, programokat, továbbá a megvalósítás eszközeit és nyomon követését.

A 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet 30. § (4) bekezdésének megfelelően Bóly Város Önkormányzatának Képviselőtestülete 24/2015.(III.24.) sz. határozatával döntött arról, hogy a megalapozó vizsgálat megfelel a tervezés alapjának. 25/2015.(III.24.) sz. határozatával a Képviselőtestület döntött a településfejlesztési koncepció kiválasztott fejlesztési irányairól.

A 314/2012. (XI. 8.) kormányrendelet 3. § (5) szerint a stratégia a koncepcióval összhangban, a településszerkezeti terv figyelembevételével kerül kidolgozásra. A 6. § (1) bekezdés szerint a középtávra szóló stratégiát az önkormányzat a megállapításról szóló döntés mellékleteként fogadja el.

A városvezetés a koncepcionális és stratégiai munka módszerének meghatározásakor partnerségi tervet fogadott el. A fejlesztésben érdekelt szereplők a partnerségi tervet alapul véve vettek részt a tervezési folyamatban, illetve a szakmai munka és döntés-előkészítés hivatalon belüli koordinációja is ezt figyelembe véve történt. A településfejlesztési koncepció egyeztetése és elfogadása a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet, valamint Bóly Város Önkormányzata 1/2015.(II.5.) sz. rendeletével elfogadott partnerségi egyeztetési szabályzata alapján történik.

A munka alapvető célkitűzése, hogy Bóly megfelelően pozicionálja magát hazai és nemzetközi szinten, beazonosítsa azokat az egyéni és egyedi tényezőket, amelyeket fejlesztve versenyképes maradhat, versenyelőnyökhöz juthat. Az Országos Fejlesztési- és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) meghatározza a legfontosabb célkitűzéseket, kimondva, hogy a városok és térségeik az ország gazdasági növekedésében és területi fejlődésében milyen szerepet játszanak. Az OFTK-hoz illeszkedve elkészült Baranya megye Területfejlesztési Koncepciója, amely keretet ad a településfejlesztési elképzeléseknek. Bóly Város Településfejlesztési Koncepciója ezekhez illeszkedve készült el.

1 A HELYZETELEMZÉS FŐBB MEGÁLLAPÍTÁSAI

A megalapozó vizsgálat a településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Kormányrendelet 1. mellékletében meghatározott tartalom szerint készült, így helyzetfeltáró, helyzetelemző és helyzetértékelő munkarészt tartalmaz. A vizsgálat a város térségére is kitékint.

A helyzetfeltárás, a helyzetelemzés és helyzetértékelés a koncepció és a stratégia elkészítéséhez kulcsfontosságú területek legfontosabb tendenciáit mutatja be, szakterületenként áttekintve a város és térsége esetében a jelenlegi állapotot, kiemelve az erősségeket, gyengeségeket, lehetőségeket és veszélyeket, a fejlesztési szükségleteket és a konfliktusterületeket.

1.1.1 Összvárosi szintű helyzetelemzés összefoglalása

Településhálózat

Az OFTK szerint Bóly az aprófalvas és a Duna menti népesebb települések határán, az ország jó mezőgazdasági adottságú területén helyezkedik el. A város nem része ugyan a gazdasági-technológiai magterületnek, de annak közvetlen közelében található. Bóly része a Pécs-Mohács Gazdaságfejlesztési Centrumtársaságnak, mely a Dél-dunántúli Régió Gazdaságfejlesztési Zóna része. Bóly a külső nagyvárosi gyűrű peremén helyezkedik el, Pécs agglomerálódó térségének része.

Bóly vonzáskörzete nem esik teljesen egybe a járási közigazgatási határokkal, noha a város közvetlen vonzáskörzetét elsősorban a járás települései adják. Szomszédos településként jelentős vonzást gyakorol a mohácsi járáshoz tartozó Nagynyárádra, de gyenge vonzás a szintén a mohácsi járáshoz tartozó Lánycsók, valamint a siklósi járás északi települései felé is érezhető.

Társadalom

Bólyon a lakosság létszáma 2001 és 2011 közt még emelkedett, majd az országos tendenciákhoz hasonlóan itt is beköszöntött a csökkenő trend időszaka. Bár az elveszületések száma enyhén növekvő, a halálózási trend meghaladja ezt, és a vándorlási egyenleg is negatív. A korszerkezetre mindvégig az az öregedés jellemző.

A házaspárok, illetve élettársi kapcsolatban élő háztartások aránya jóval magasabb, mint a magasabb térségi szinteken. Pozitívum a város esetében a háztartásokra jutó magas foglalkoztatottsági arány.

A társadalom iskolai végzettségi mutatói kedvezőbbek a járási, a megyei és a regionális átlagnál.

A település foglalkoztatottság tekintetében kedvezőbb helyzetben van, mint a térség többi települése. A 2011-es népszámlálási adatok alapján a teljes népesség 39,2%-a foglalkoztatott és a munkanélküliek aránya 5,3%.

A lakásállomány gyarapodása a kétezres években jelentős volt, amely a beköltözők magánlakás építési tevékenységének köszönhető. A lakóegységek közül sok a négy vagy több szobás ingatlan és a lakások felszereltsége, komfortfokozata is igen kedvező. Az elmúlt évtizedben lényegesen kevesebb lakás épült, továbbra is döntően a magánszemélyek voltak a beruházók. Ezen a helyzeten változtatni szükséges, mivel a gazdaság (ipari park) fejlődése folyamatosan igényel új munkaerőt, és tartós letelepedésre csak hosszútávú lakhatási lehetőség mellett lehet számítani. Megvizsgálandó és megfontolandó a bérlakás építés megoldása önkormányzati vagy befektetői gondozásban, továbbá lakótelkek kialakítása indokolt.

Intézményi infrastruktúrával jól ellátott a település mind az egészségügyi, mind az alapfokú oktatás tekintetében. A középfokú oktatás megszűnt a városban, ami intézményfinanszírozási és -üzemeltetési tekintetben bizonyára előnyökkel jár, a település további fejlődésének azonban gátja lehet. A

középfokú oktatás -akár önálló, akár kihelyezett formában történő- újratelepítése szükséges, az intézmény és a gazdaság profiljának összehangolása mellett. A szociális ellátó hálózat segíti a beteg és idős lakosság helyzetét. Az intézmények nem csak Bóly lakosságát, hanem a járás többi településének igényeit is kielégítik. Bóly valódi térségi központként működik.

Az utóbbi évtizedben megnövekedett az elvándorlás aránya is, amely főleg a fiatalokat érinti.

Gazdaság

Bóly gazdasága a környező térségekkel összehasonlítva jobban teljesít. Baranya megye legfejlettebb térsége a Pécs-Mohács tengely, melynek része Bóly városa is. Bóly esetében ez a rendszerváltást követő tudatos gazdaságfejlesztés eredménye is, mely a város ipari parkját helyezte előtérbe.

Bólyban az ipar, ezen belül elsősorban a feldolgozóipar képezik a város gazdasági bázisát.

A munkaerő képzettségi színvonala magas, a diplomások aránya az országos átlag feletti.

Turisztikai szempontból a Mohács-Bóly fehérborút a legfontosabb attrakció, mely azonban országosan szinte ismeretlen. Ezen kívül a fogyatékkal élők fejlesztése terén meglévő komoly szakmai tapasztalatokra alapozva az önkormányzat komoly lehetőséget lát a különösen a fogyatékkal élő gyermekek és családjuk számára elérhető turisztikai lehetőségek megteremtésében.

Táji és természeti adottságok

A tájjelleg természeti tényezői közül Bólyban a domborzat, azaz a közel sík, ÉNy–DK irányban enyhén lejtő felszín a meghatározó. Bóly vízrajzi viszonyaiban nem történtek jelentős beavatkozások, tekintettel arra, hogy sem árvíz, sem belvíz nem veszélyezteti a települést. A város legjelentősebb patakja a Versendi-vízfolyás.

A közigazgatási terület nagy része kiemelkedő mezőgazdasági potenciállal rendelkezik, jó minőségű termőföldekkel és sok évszázados gazdálkodási hagyományokkal. A természeti potenciálnak megfelel a jelenlegi tájhasznosítás, ami szerint a terület közel 70%-a szántó. Bár a szőlőterületek részaránya nem éri el az 1%-ot sem, a város életében fontos helyet foglal el a szőlőtermesztés és a bortermelés, amit a 400, többnyire prэшázás borospince és a gondozott szőlő parcellák jeleznek.

A rét és legelő művelési ágba tartozó területek a közigazgatási terület 2%-át foglalják el, kis foltokban a vízfolyások környezetében, ami a korábbi legeltető állattartás gyakorlatilag teljes megszűnését jelzi. A szőlő, a gyümölcsös és a kert művelési ágba tartozó területek összesítve a közigazgatási terület 5%-át teszik ki. Bóly külterületének szegélyén három egységben található erdők, összesen 167 hektáron, ami a teljes terület 6,7 %-a.

A Versendi-vízfolyás a bólyi tájszerkezet meghatározó eleme. Ezért kiemelt hangsúlyt kell helyezni mind a belterületi, mind a külterületi mederszakaszainak és völgyének a tájvédelem elsőbbségét szem előtt tartó építési szabályozására, még meglévő értékeinek megőrzésére, a degradálódott és rombolt szakaszok helyreállítására, és az ott folyó tevékenységeket korlátozva a patak teljes hosszában folyamatos gondozására.

Helyi jelentőségű természetvédelmi terület a Bólyi Kastélypark. Országos jelentőségű természeti érték hiányában a kastélypark különösen fontos, védendő értéke a városnak.

Helyi jelentőségű ökológiai folyosónak kell tekinteni a Versendi-vízfolyás teljes bólyi szakaszának medrét és az azt kísérő, részben még természetközeli állapotú, de erősen veszélyeztetett zöld sávot. A patak völgy az utolsó jelentős természetes menedékhelye a városban a természetes élővilágnak.

Zöldfelületek

A zöldterületként meghatározott terület-felhasználási egységhez a közparkok és a közkertek tartoznak. A védett kastélyparkterületének nagyobbik része korlátlan közhasználatú közpark, egy része jelenleg a

szerkezeti terv besorolása szerint is különleges sportterület, egy része pedig a városközpont részeként a gyermekotthonhoz tartozó zárt, nem látogatható terület.

A kastélypark, történeti kerti szemlélettel megvalósuló rekonstrukció eredményeként – betöltheti a sokoldalú – pihenő, játszó, sport, ismeretterjesztő funkciójú – városi szintű közpark szerepét és a műemléki védettségű kastélyhoz is méltó környezetű turisztikai látványosság is lehet.

Különleges zöldfelületi értéke a városnak a történelmileg kialakult – egykor az állathajtást szolgáló – egymáshoz derékszögben csatlakozó két főutca széles zöldsávja.

A Versendi-patak teljes felülvizsgálata és rekonstrukciója után a part egyes szakaszai sétány jellegű köztertként kezelhetők, a szőlődombok közötti és a város melletti patak-szakasz nagyobb részét természeti területbe sorolva és helyi tájképvédelmi övezetként kijelölve kell megővni.

Épített környezet

Bóly városszerkezetéről elmondható, hogy történetileg egyközpontú település, amely a közelmúlt településfejlesztése eredményeként új városi térrel egészült ki.

A történeti magban álló Batthyány-Montenuovo kastély előtt húzódik a település központi teresedése, a zöldfelületekben igen gazdag Hősök tere. Itt csoportosul a város oktatási, egészségügyi, kulturális és egyházi intézményeinek zöme, valamint a legtöbb kereskedelmi és szolgáltató létesítmény, továbbá itt található a város műemlékeinek jelentős része. A lakóterületek az intézményközpontot és a meghatározó szerkezeti elemként megjelenő kastélyparkot veszik körül.

A város gazdasági területei szerencsés módon a lakóterületektől elválasztva kerültek kialakításra.

A város szinte teljes belterülete – a közlekedési területek és a zöldterületek kivételével – beépített vagy beépítésre szánt terület. A hatályos településszerkezeti tervben meghatározott, elsősorban lakó és gazdasági funkciók elhelyezését célzó fejlesztési területek a már kialakult, hasonló területhasználatú területekhez csatlakoznak. Ezek a területek jelenleg mezőgazdasági művelés alatt állnak, igénybevételek a művelésből való kivonással jár.

Az épített környezetet kis számú konfliktusos terület terheli:

- A városközpont szélén, frekventált helyen lévő konfliktusos területek közül a volt kertészet területén új játszótér, a volt napközi helyén esély otthon lakások, udvari épületek és átmeneti jelleggel raktár funkciók létesültek, míg a tejüzem ingatlanán munkásszálló került kialakításra. A volt víztorony ingatlanára még nem született megoldás.
- Alulhasznosított, részben barnamezős területek a belterület szomszédságában (Trischler-pusztá, Tsz.major)
- Történeti pincesorokon megjelenő lakófunkció

Közlekedés

A járást az M60-as autópálya és az 57. sz. főút szeli ketté kelet-nyugati irányban. A járás közúti megközelíthetősége sokat javult az M6-os és M60-as autópályák megépülésével. Az északi és déli területeken fekvő településeket alacsonyabb rendű utak kötik be az országos közúthálózatba, melyek minősége sokszor nagyon rossz.

Az autóbusz közösségi közlekedés infrastruktúrájának korszerűsítése megtörtént. A kötöttpályás közlekedési mód nem jellemző. A vasút nem tud versenyképes alternatívát kínálni a közúti közlekedéssel szemben.

Az elmúlt években sokat fejlődött a kerékpárút hálózat. A járási székhelyen szinte minden fő útvonal mellett halad kerékpárút. Ezen felül a szomszédos Szederkény és Szajk is elérhető önálló kerékpárúton.

Közművek

A város **vízellátása** megoldott. A beépítés-fejlesztésekhez a fővezeték rendszert kell fejleszteni. A vízbázis, víztározás és vízminőség továbbra is megfelelő mennyiségben és minőségben áll rendelkezésre.

A városban a **szennyvízcsatornázás** kiépítettsége 99 %-os. A 2021-ben került átadásra az új korszerű szennyvíztisztító telep, amely Bólyon kívül 9 település (Szederkény, Belvárdgyula, Máriakéménd, Monyoród, Szajk, Versend, Babarc, Borjád, Pócsa) szennyvizét tisztítja. A bólyi szennyvíztisztító telep megszüntetésre került.

A város nagy részén a **csapadékvíz elvezetése** nyílt árokrendszerben történik. A településen egységes, korszerű csapadékvíz-elvezető rendszert kell kialakítani. Az árokrendszereket fel kell, hogy váltsa a csapadékcsatorna. A belvárosi részek vízelvezetésére a Versendi vízfolyásig kiépült egy zárt csapadékvíz elvezető rendszer, amelynek fejlesztése feltétlen szükséges a város korszerű csapadékvíz-elvezetése szempontjából.

A város **villamosenergia-ellátása** 100%-osnak tekinthető. A középvezetékű rendszer megfelelő kapacitásokkal rendelkezik a távlati beépítés-fejlesztések kiszolgálására is. A kisméretű hálózatok fejlesztése a városközpontban a légvezetékes hálózatok átépítését jelentené földkábeles hálózatokká. A város **földgázellátása** szintén 100%-osnak mondható. A rendszer a távlati igények kiszolgálására is alkalmas. A rendszer a napenergiával termelt villamos energia visszatáplálása tekintetében korlátos.

A **hírközlés** rendszere mind a vezetékes, mind a vezeték nélküli rendszereknél az igényeknek megfelelően kiépült, melyekről a távlati igények is biztosítható. A város északi részén a térről korábbi gyengességét jelerősítő állomásokkal orvosolták.

Fontos megemlíteni a **geotermikus energia** jelenlétét a városban. A város fejlődése szempontjából egyik elsődleges feladatként jelölhető meg a geotermikus energia mind nagyobb fokú kihasználása, fejlesztése.

Környezetvédelem

Bólyt és környékét összességében jó környezeti állapot jellemzi. A település vegyes gazdaság-szerkezettel rendelkezik, nagy ipari környezetszennyezők nélkül. Talajvédelmi szempontból a város egyik kiemelt értékének a kiváló termőtalaj tekinthető. Bóly környékén nitrátérzékeny területek Monyoród, Nagynyárád és Majs környékén fordulnak elő, illetve Bólytól északra erózióveszélyes régiók találhatóak. A felszín alatti víz állapota szempontjából Bóly „érzékeny” felszín alatti vízminőség védelmi területen helyezkedik el. A felszíni és felszín alatti víztestek állapota jó. A légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló rendelet mellékletben Bóly nevesítve nem szerepel, így a „10” légszennyezettségi agglomerációba tartozik. Lakossági problémát jelent a város északi szélén működő szárító. Az ipari jellegű zajforrások a lakóterületektől megfelelő távolságra, illetve az Ipari Park területén helyezkednek el. A városban fejlett hulladékgazdálkodási rendszer működik a Délkom gondozásában. A szennyvíz kezeléséről új szennyvíztisztítómű gondoskodik. Katasztrófaveszély tekintetében Bóly városa a a korábbi II. katasztrófavédelmi osztályból átsorolásra került az I. osztályba.

1.1.2 Városrészi szintű helyzetelemzés összefoglalása

Bóly Város Önkormányzata a Településfejlesztési Konceptió és az Integrált Településfejlesztési Stratégia elkészítése során külön vizsgálandó településrészeket nem kívánt kijelölni.

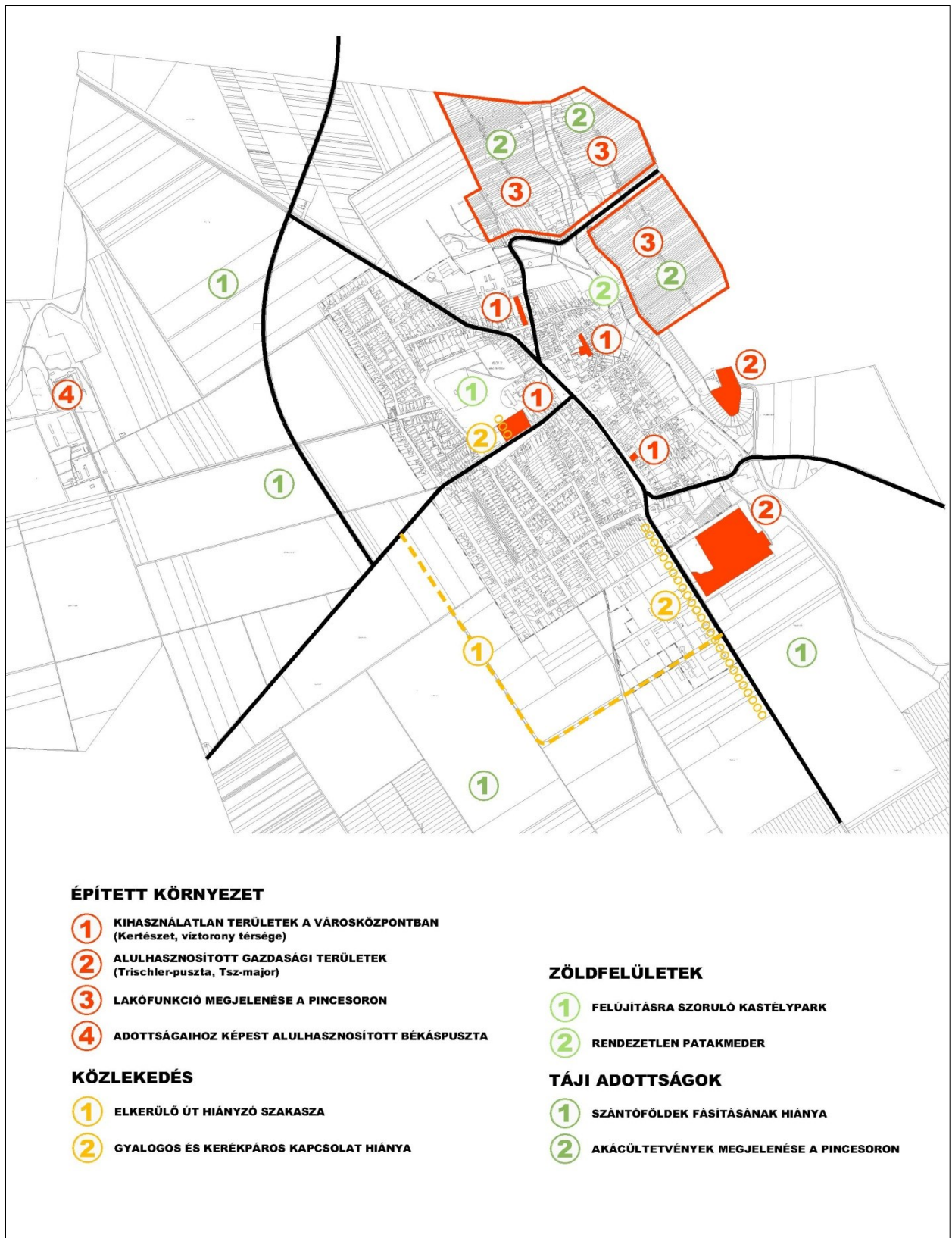
1.1.3 Szegregációval veszélyeztetett területek

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletnek megfelelően a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) a Belügyminisztériummal megkötött adatszolgáltatásra vonatkozó szerződés alapján Bóly város esetében is vizsgálta a szegregátumokat, illetve a szegregációval veszélyeztetett területeket.

Bóly településen a szegregációs mutató 30%-os és 35%-os határértéke mellett nem található szegregátum.

A néhány kisebb veszélyeztetett területen a magánháztartásokban élők száma nem éri el az 50 főt, emiatt nem tekinthető valódi szegregátumnak, így **antiszegregációs program készítésére nincs szükség.**

1.1.4 Helyzetértékelés összefoglalása – Bóly problématerképe

1. ábra: Boly problématerképe

2 KÖZÉPTÁVÚ CÉLOK ÉS AZOK ÖSSZEFÜGGÉSEI

2.1 BÓLY VÁROS JÖVŐKÉPE

Az integrált településfejlesztési stratégia - a településfejlesztési koncepcióval és az Európa 2020 stratégiával összhangban - Bóly város 2020-ig elért kívánt fejlesztési céljait határozza meg.

2.1.1 A város jövőképe

JÖVŐKÉP – Bóly 2030-ban

„Bóly élenjáró, jómódú, polgári hagyományait őrző, folyamatosan megújuló, a következő generációknak is vonzó perspektívát nyújtani tudó kisváros.”

Bóly a térségben vezető szerepet betöltő, hazai és nemzetközi kapcsolatait ápoló, jó elérhetősége, intézményhálózata és munkahelyteremtő gazdasága révén kiterjedt vonzáskörzettel rendelkező kisváros.

A város népessége egészséges, az intézmény- és az infrastruktúra-hálózat által is kezelhető léptékben növekszik. A népesség növekedése nem csak a pozitív vándorlási különbözetnek köszönhető, hanem elsősorban az egyre magasabb számban helyben maradó fiataloknak, akik perspektívát és pozitív jövőképet látnak Bólyban és büszkék arra, hogy itt élhetnek.

Bóly élhető, magas színvonalú infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal rendelkező, hagyományaira támaszkodó, programjaiban megújulni tudó kisváros. A jó életminőség megmutatkozik a közösségi kapcsolatokban, az itt élők nyitottak egymásra és nyitottak az új attrakciókra mind a kultúra, mind pedig a rekreáció terén.

Bóly aktív társasági életet élő város, ahol az oktatási intézményekben eredményes közösség fejlesztés zajlik. Az önkormányzat és a civil szervezetek között hagyományosan jó a partneri viszony.

Bóly tudásalapú központtá válik, ahol a gazdaság egyenletes ütemben fejlődik, egyre magasabb számú jól kvalifikált munkaerőt foglalkoztat. A vállalkozások tudatosan települnek Bólyra, és hosszútávon gondolkodnak. A város bevételei kiszámíthatóak, pénzügyi helyzete stabil.

Bóly kisvárosias hangulatát őrző, a településkép történeti hagyományokon alapuló értékeit ápoló, de arculatában megújulni képes település.

Bóly a megújuló energiaforrások még szélesebb körű hasznosításával, a mezőgazdasági melléktermékek újrahasznosításával, a helyi termelők bevonásával kialakított rövid élelmiszerlánc alkalmazásával környezettudatos város.

2.1.2 Átfogó célok

Bóly város településfejlesztési koncepciója a 2030-ra megfogalmazott jövőkép elérése érdekében három átfogó fejlesztési célt jelöl ki:

- **Környezettudatos város:** megújuló energiaforrások hasznosításán alapuló energiahatékonyság, rövid élelmiszerlánc, célirányos oktatás és programok;

- *Polgári hagyományait őrző, lendületes város*: hagyományaira büszke, nyitott és elfogadó lakosság, magas színvonalú infrastruktúra és közszolgáltatások, aktív társasági élet;
- *Versenyképes, fejlődő város*: versenyképes, tudásalapú, fejlett gazdaság, színes termékpalettájú turizmus, kedvező korösszetételű, növekvő számú népesség.

A három átfogó cél kijelöli a város legfontosabb társadalmi, gazdasági és környezeti kihívásokra adott válaszait.

A „környezettudatos város” átfogó cél olyan fejlesztési irányt jelöl ki, amely a társadalmi és a gazdasági fejlődés feltételeinek javítása közben kiemelt figyelmet fordít a környezeti állapot megóvására.

A „polgári hagyományait őrző, lendületes város” átfogó cél a város társadalmát érintő kérdésekre fogalmaz meg fejlesztési irányokat.

A „versenyképes, fejlődő város” átfogó cél a munkahely-teremtéssel kapcsolatos gazdaságfejlesztési célokat foglalja össze.

2.2 A STRATÉGIAI FEJLESZTÉSI CÉLOK MEGHATÁROZÁSA

Bóly város 2020-ig elérendő, középtávú stratégiai célkitűzései a településfejlesztési koncepció rész céljai alapján az alábbi, városi szintű tematikus célok:

T1. Minőségi élet magas színvonalú intézményhálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal

A bólyiak által elsődlegesnek ítélt rész cél megvalósítása alapvető a város eddig is folyamatos, de hosszú távon is fenntartható fejlődéséhez. A városban kiépült, fejlett infrastruktúra jellemzi a humán szolgáltatások (oktatás-nevelés, egészségügy, szociális és gyermekjóléti ellátás, közigazgatás, kultúra) szinte valamennyi területét, ezért a hangsúlyt ezek színvonalának, minőségének további javítására, a szükségletekhez igazodó fejlesztésekre kell helyezni. Ugyanez jellemzi a város közmű infrastruktúráját is: a kiépítettség szinte teljes körű, a hálózatok azonban több területen korszerűsítésre szorulnak.

A minőségi élet megteremtése, a jobb lakhatási feltételek biztosítása egyik záloga lehet a fiatal és szakképzett munkaerő helyben tartásának, az egészséges korösszetétel kialakulásának.

A tematikus cél elérése érdekében kitűzött legfontosabb fejlesztési irányok:

- Intézményhálózat fejlesztése:
 - Bölcsődei és óvodai ellátás fejlesztése: 2019-ben lett átadva az új óvoda és bölcsőde épülete
 - A gazdaság igényeihez rugalmasan igazodó középfokú képzési rendszer megteremtése (jelenleg nem működik a városban szakközépiskola, de a város továbbra is szükségesnek tartja, és céljai közt szerepelteti)
 - A demográfiai tendenciákhoz igazodva az időseket ellátó intézmények fejlesztése, a nyugdíjasház folyamatban lévő megvalósításának végigvitele
 - Egészségügyi alapellátás fejlesztése; elnyert pályázat alapján a tervezés alatt álló egészségügyi centrum megvalósítása
- Az önkormányzati bérlakásrendszer igényekhez való igazítása, pl. bérlakás építés;
- Közmű infrastruktúra fejlesztése:
 - Közműhálózatok rekonstrukciója,
 - Belvíz elleni védelem,
 - Tűzvíz hálózat fejlesztése,
 - Optikai hálózat kihasználtságának növelése.

T2. Kisvárosias, vonzó épített környezet, táj- és településkép

A minőségi élet további fontos eleme a hangulatos, vonzó településkép: a közterületek, az épületállomány, a várost övező külterületek állapota. Bóly kisvárosias hangulatát, történeti hagyományokon alapuló értékeit továbbra is meg kell őrizni, de teret kell hagyni az arculat megújításának is. A vonzó városkép nem csak az itt élő polgároknak jelent örömet, hanem az idelátogató vendégeket is visszatérésre ösztönzi.

A tematikus cél elérése érdekében kitűzött legfontosabb fejlesztési irányok:

- Lakóterületek fejlesztése;
- Zöldterületek és közterületek funkcionális és arculati fejlesztése;
- Barnamezős és alulhasznosított területek felszámolása.

T3. Tudásalapú, fejlett gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely

Bóly jövője szempontjából kiemelten fontos a fejlett helyi gazdaság megléte. A nagyszámú, minőségi munkahely magasabb jövedelmi szintet biztosít az itt élőknek, emelve ezáltal az életminőséget, a városban tartva a fiatalokat, köztük a felsőfokú végzettséggel rendelkezőket is.

A város célja, hogy tudásalapú központtá váljon, ahol a gazdaság egyenletes ütemben fejlődik, egyre magasabb számú jól kvalifikált munkaerőt foglalkoztat. Ehhez kiváló terület a város folyamatosan bővülő ipari parkja.

A város és térsége kiemelkedően jó mezőgazdasági potenciállal rendelkezik. Erre az adottságra alapozva továbbra is kiemelt hangsúlyt kell fektetni a mezőgazdasági feldolgozóipar fejlesztésére. Az eddig szinte egyeduralgató nagyüzemi mezőgazdaság mellett ugyanakkor meg kell teremteni a lehetőséget a nagyobb élőkommunikációs, rövid élelmiszerláncot eredményező ágazat kibontakozásának is.

A tematikus cél elérése érdekében kitűzött legfontosabb fejlesztési irányok:

- Mezőgazdasági feldolgozóipar fejlesztése;
- Ipari park fejlesztése.

T4. Magas színvonalú városi és térségi közlekedés

Bóly külső elérhetősége az elmúlt évek közút- és kerékpárút fejlesztéseinek köszönhetően nagyon sokat fejlődött. Megépült az M6-M60 autópálya, a várost elkerülő úthálózat északnyugati szakasza, illetve több, szomszédos település felé vezető kerékpárút. A város külső és belső elérhetősége azonban még korántsem nevezhető teljes körűnek. A gazdaság további bővülését eredményezi az M6 gyorsforgalmi út továbbépítése a horvát határig, mely várhatóan 2023. végéig befejeződik, s a horvát szakasszal együtt 2024. 2. felében forgalomba kerül. Még hiányos az elkerülő úthálózat, ami a déli városrészben nagy környezetterhelést jelent. Fejlődik a város kerékpár- és gyalogúthálózata, azonban ennek a munkána a folytatására van szükség.

A tematikus cél elérése érdekében kitűzött legfontosabb fejlesztési irányok:

- Elkerülő úthálózat fejlesztése a lakóterületek és a városközpont tehermentesítése érdekében;
- Térségi és helyi kerékpárút-hálózat fejlesztése;
- Gyalogút-hálózat fejlesztése;
- Útrekonstrukció, hiányzó útszakaszok kiépítése a városban és a pincesoron

T5. Fenntartható energiagazdálkodás

Bóly város önkormányzata a geotermikus energia hasznosításával nagy lépést tett a fenntartható energiagazdálkodás megvalósítása felé. A geotermikus energia adta lehetőségek azonban még jelentős részben kiaknázatlanok, illetve egyéb megújuló energiaforrás hasznosítási lehetőségét is vizsgálni kell. Az épített környezet fejlesztésekor egyik elsődleges szempont az energiahatékonyság növelése. A környezettudatos város cél eléréséhez elengedhetetlen az óvodástól a középiskoláig alkalmazott célirányos oktatás, a felnőtteknek szóló célirányos programok.

A tematikus cél elérése érdekében kitűzött legfontosabb fejlesztési irányok:

- Intézmények energetikai fejlesztése;
- Geotermikus energia adta lehetőségek további kiaknázása, az alkalmazás kiterjesztése a gazdaság, ezen belül a technológiai energiaigények kielégítése irányába is
- Napenergia hasznosítása;
- Energhatékonyági, racionalizálási fejlesztések.

T6. Aktív közösségi élet és rekreáció

Az aktív közösségi élet kialakításában, a helyi identitás erősítésében fontos szerepet játszik a célirányos oktatás és a nagyszámú, aktív civil szervezet. A társasági élet aktivizálása szempontjából fontos lenne az oktatási intézményekben közösségfejlesztő programokat szervezni; a város különböző, erre alkalmas pontjain pedig olyan, rátermelt vezetőkkel működő közösségi tereket létrehozni, amelyeket minden korosztály használ. A tartalmas programok, a szabadidő hasznos eltöltése hozzájárul az itt élők mentális és fizikai egészségének megőrzéséhez.

A tematikus cél elérése érdekében kitűzött legfontosabb fejlesztési irányok:

- Sportolási lehetőségek fejlesztése;
- Közösségi terek létrehozása.

T7. Turisztikai termékpaletta szélesítése

Léteznek ugyan a városban évente megrendezésre kerülő nagyrendezvények, egyedi és különleges a bólyi pincefalu, a turizmus azonban a város adottságaihoz képest alulreprezentált gazdasági ágazat. A turisztikai paletta kiszélesítése egyrészt újabb munkahelyeket teremthet, nem utolsósorban pedig növeli Bóly hazai és nemzetközi hírnevét, kapcsolatait.

A tematikus cél elérése érdekében kitűzött legfontosabb fejlesztési irányok:

- Bor- és gasztroturizmus fejlesztése;
- Fogytékkal élők számára elérhető turisztikai lehetőségek megteremtése;
- Országos és térségi túra- és zarándokutakhoz való kapcsolódás
- A potenciális attrakciók működő turisztikai termékekké fejlesztése, a termékek összekapcsolása a földrajzi környezet turizmusával

A koncepció jövőképe, átfogó céljai és a középtávú tematikus célok közti kapcsolatot a következő táblázat szemlélteti:

Jövőkép, átfogó célok és a középtávú tematikus célok kapcsolata

Jövőkép	Bóly élenjáró, jómódú, polgári hagyományait őrző, folyamatosan megújuló, a következő generációknak is vonzó perspektívát nyújtani tudó kisváros.		
Átfogó célok	Környezettudatos város	Polgári hagyományait őrző, lendületes város	Versenyképes, fejlődő város
Tematikus célok	T5. Fenntartható energiagazdálkodás	T1. Minőségi élet magas színvonalú intézményhálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal	T3. Tudásalapú, fejlett gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely
		T2. Kisvárosias, vonzó épített környezet, táj- és településkép	T4. Magas színvonalú városi és térségi közlekedés
		T6. Aktív közösségi élet és rekreáció	T7. Turisztikai termékpaletta szélesítése

1. táblázat: Jövőkép, átfogó célok és a középtávú tematikus célok kapcsolata

A koncepció átfogó céljai és a középtávú tematikus célok kapcsolatát a következő táblázat szemlélteti:

Átfogó célok és a középtávú tematikus célok kapcsolata

Átfogó célok / Középtávú tematikus célok	Környezettudatos város	Polgári hagyományait őrző, lendületes város	Versenyképes, fejlődő város
T1. Minőségi élet magas színvonalú intézményhálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal			
T2. Kisvárosias, vonzó épített környezet, táj- és településkép			
T3. Tudásalapú, fejlett gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely			
T4. Magas színvonalú városi és térségi közlekedés			
T5. Fenntartható energiagazdálkodás			
T6. Aktív közösségi élet és rekreáció			
T7. Turisztikai termékpaletta szélesítése			

2. táblázat: Átfogó célok és a középtávú tematikus célok kapcsolata

	erős koherencia
	közepes koherencia
	nincs koherencia

3 A MEGVALÓSÍTÁST SZOLGÁLÓ BEAVATKOZÁSOK

3.1 A STRATÉGIAI CÉLOK ÉS PROJEKTEK ÖSSZEFÜGGÉSEI

Az ITS, mint operatív jellegű stratégia, tartalmazza azon lényeges fejlesztési jellegű beavatkozások (projektek, illetve programok) indikatív listáját, amelyek a célok eléréséhez szükségesek. Az ITS operatív jellege nem jelenti ugyanakkor azt, hogy annak kidolgozottan és részletekbe menően vagy akár, hogy teljeskörűen kellene tartalmaznia a kitűzött célok elérése érdekében megvalósítandó projekteket. Fontos azonban annak szem előtt tartása, hogy a stratégia céljaihoz kapcsolódóan a megvalósítás fázisában reális lehetőség legyen konkrét projektek megvalósítására és hogy az előkészítettség különböző fázisaiban levő projektelképzelések egymáshoz optimálisan illeszkedve a lehető leghatékonyabban szolgálják a stratégia céljainak elérését. Az ITS során az alábbi projekt típusokat azonosítottuk:

- A **kulcsprojektek** azok a tervbe vett fejlesztések, amelyek alapvető feltételét képezik valamely (akár több) középtávú városi cél elérésének, tehát, ha a projekt nem valósul meg, valamelyik cél nem, vagy csak kismértékben érhető el. Gyakran a kulcsprojekt (ami jellemezően nagyobb összegű projekt) megvalósulása előfeltétele egyéb tervezett fejlesztések megvalósulásának vagy azok hatásai érvényesülésének. A kulcsprojekt nem feltétlenül integrált projekt, célszerű azonban, ha a kulcsprojekthez további projektek kapcsolódnak.
- A **hálózatos projekt** több, egymáshoz kapcsolódó, akár azonos jellegű projektelemből áll, a város egészére vagy annak jelentős részére kiterjed, valamint a projektelemek egy együttműködő rendszer elemeit képezik. A hálózatos projekt lehet integrált projekt, ez esetben az együttműködő projektelemek különböző jellegűek, más-más megvalósítójuk van.
- Az **akcióterületi projektek** egymással szinergikus hatást fejtenek ki az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen. Az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését. A projektek az akcióterület számára megfogalmazott cél érdekében kerülnek megvalósításra, és volumenük, valamint várható hatásuk is akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az akcióterületen.
- Az akcióterületeken kívül eső pontszerű fejlesztés a város népességmegtartó erejét erősítő, a fiatalok szabadidős tevékenységét támogató projektet jelenti.

Bóly fejlesztési projektjei pozitív hatást gyakorolva egymásra több területen is kapcsolódnak. Egyes projektek több tematikus célhoz is kapcsolhatók, ezáltal növelve a megvalósulás esélyeit.

Az egyes projektek, projektcsomagok és tematikus célok kapcsolatát az alábbi ábra szemlélteti: (Amennyiben egy projektcsomag vagy projekt több célhoz is kapcsolódik, abban az esetben minden érintett célnál megjelenítésre került a projekt.)

Középtávú városi célok és a projektek kapcsolata projekttypusonként

Középtávú városi célok (tematikus célok)	Kulcsprojektek	Hálózatos projektek	Akcióterületi projektek	Egyéb projektek
T1. Minőségi élet magas színvonalú intézmény-hálózzattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal		<i>H1. Közút fejlesztések a város területén</i>	<i>A1. Városközpont akcióterület</i>	<i>E1. „Okos város” program</i>
T2. Kisvárosias, vonzó épített környezet, táj- és településképp	<i>K1. „Zöld város” program</i>	<i>H2. Lakóterület fejlesztés a város területén</i>	<i>A1. Városközpont akcióterület</i>	
T3. Tudásalapú, fejlett gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely	<i>K1. „Zöld város” program</i>		<i>A2. Ipari park akcióterület</i>	<i>E1. „Okos város” program</i>
T4. Magas színvonalú városi és térségi közlekedés		<i>H3. Közlekedési infrastruktúra fejlesztése a város területén</i>		<i>E1. „Okos város” program</i>
T5. Fenntartható energiagazdálkodás	<i>K1. „Zöld város” program</i>	<i>H4. Intézmények energetikai fejlesztése</i>		<i>E1. „Okos város” program</i>
T6. Aktív közösségi élet és rekreáció	<i>K1. „Zöld város” program</i>		<i>A1. Városközpont akcióterület</i>	
T7. Turisztikai termékpaletta szélesítése	<i>K2. „Együtt élve, elfogadva” program</i>	<i>H5. Turisztikai célú fejlesztések a város területén</i>		

3. táblázat: Középtávú városi célok és a projektek kapcsolata projekttypusonként

3.2 KULCSPROJEKTEK

Bóly 2015-2027 közötti időszakra vonatkozó kulcspojektjei - amelyek a középtávú célok elérése érdekében megfogalmazott legfontosabb beavatkozások – az alábbiak:

3.2.1 „Zöld város” program (K1) – „Élhető település” program

A program fejlesztési céljai a városi zöldfelületek rekonstrukciója, a barnamezős területek felszámolása és a megújuló energiaforrások növekvő arányú hasznosítása, valamint a település élhetőségét tovább javító fejlesztések, szolgáltatások megvalósítása

A programhoz kapcsolódó projektelemek:

- Kastélypark rekonstrukciója
A hajdani tájképi kertre jellemző térszerkezet visszaállításával, nagyobb, multifunkcionális gyepfelület(ek) létrehozásával, pihenő- és sétatéri funkció hangsúlyozásával, színvonalasan felszerelt játszóhely kijelölésével és kialakításával, a belső közlekedési rendszer megújításával, az értékes növényállomány megtartásával, megújításával, egységes parkarculat kialakítása.
- Zöldterületek rekonstrukciója, játszóterek építése
Zöld felületek felújítása, gyermek- és felnőtt játszóterek kialakítása, építése. A KRESZ park felújítása, új funkciókkal való bővítése (pl. pumpapálya, rollerpálya, gördeszkapálya)
- Zaj- és porvédelmi növénytelepítés
Liszt Ferenc utca, az elkerülő út, és az ipari park település felőli területein erdősáv kialakítása többszintű növényzettel.
- Barnamezős terület rehabilitációja – hajdani tejüzem
Bóly, Hunyadi J. u. 5. szám és 851 HRSZ alatti, nem önkormányzati tulajdonban lévő egykori tejüzem ingatlanának megvásárlása megtörtént. A területrehabilitáció keretében munkásszállás kialakítására került sor. További feladat a munkásszálló mögötti területen a Bólyszer Kft ingatlanán szolgáltató udvar kialakítása.
- Kosárközösség, helyi piac létrehozása
A helyi termékek termelésének ösztönzése és a lakosság, a vendéglátó szféra, a közösségi étkeztetéssel foglalkozó szolgáltatók és a gazdasági szférában dolgozó munkavállalók egészséges helyi termékekkel való ellátása érdekében teret szükséges biztosítani a helyi termékek színvonalas megjelenésének és elérhetőségének.
- Versendi-vízfolyás rehabilitációjának előkészítése (tanulmány)
A vízfolyás zártkerti és belterületi szakaszán a meder kitisztítása, valamint a patak mentén kocogásra, futásra alkalmas terület kijelölése, kiépítése
- Termásvíz felhasználás biztonságosabbá tétele új kút fúrásával és a meglévő kutak rugalmas üzemeltetést lehetővé tevő összekötése
A termásvíz hasznosítás üzembiztosá tétele a város és az ipari park energiaellátásának stabilitása szempontjából kiemelt fontosságú. Ennek érdekében a korábban célként megfogalmazott új kút fúrása megvalósult a 0145/23 hrsz.-en, további feladat a bekötő vezeték kiépítése. Az

üzembiztonság szempontjából fontos cél a meglévő kutak összekötése és közös rendszerbe kapcsolása, hogy bármely üzemmód kombinációban működtethetők legyenek (bármely kút képes legyen termelő vagy visszasajtoló állapotban működni vagy üzemszüneti állapotban maradni.) Az ipari park technológiai célú termál energiával való ellátásának érdekében új ellátóvezeték kiépítése szükséges.

- Termálvíz hasznosítása az Ipari Parkban és intézményeknél
A termálvíz hasznosítása épület fűtésre, és technológiai céllal a településen és az ipari parkban működő vállalkozások és intézmények számára
- Üvegház park építése
Üvegházpark építése a borjádi, 5701. számú út mentén található 0139/3 HRSZ alatti termelő termálkút melletti, 0139/5 HRSZ alatti, 7 ha-os területen
- Termálvíz hasznosítása üvegházpark üzemeltetésében
A borjádi, 5701. számú út mellett található 0139/3 HRSZ alatti termelő termálkút melletti, 0139/5 HRSZ alatti területen tervezett üvegházpark fűtése
- Napelem park létesítése az ipari parkban
Az eredeti cél az Ipari Parkban lévő csarnoképületek tetőelemeire napelemek felszerelése, az épületek méreteinek megfelelően 50-500 kWp között. Telepített napenergia kapacitás 2000 kWp teljesítményig. A megvalósítás akadálya, hogy az EON vezetékrendszere nem alkalmas a visszatáplálható energia fogadására. A napaerőmű/napelempark létesítés célját a város fenntartja, tekintve, hogy kapacitásbővítés keretében új 22kV-os ellátóvezeték kiépítésére kerül sor.
- Aktív rekreációs terület kialakítása a KRESZ park területén – A megvalósítandó létesítmények: KRESZ park felújítása/kialakítása, pumpa pálya, roller pálya

3.3 HÁLÓZATOS PROJEKTEK

Bóly 2015-2027 közötti időszakra vonatkozó hálózatos projektjei – amelyek több, egymáshoz kapcsolódó, hasonló jellegű projektelemből állnak, és a város jelentős részére kiterjednek – az alábbiak:

3.3.1 Közmű fejlesztések a város területén (H1)

A program célja a város elavult közműhálózati elemeinek rekonstrukciója, a csapadékvíz elvezető rendszer korszerűsítése, az optikai hálózat kihasználtságának növelése és a pincefalu tűzvíz hálózatának fejlesztése. (Az eredeti célban szereplő új szennyvíztisztító telep létrehozása megvalósult.)

A programhoz kapcsolódó projektelemek:

- Közműhálózatok rekonstrukciója a város területén
Bóly város ivóvízhálózatában jelenleg még 12 km azbeszt cement csővezeték működik, mely életkora meghaladja az 50 évet, így a rendkívül merev, az egyre nagyobb forgalomból adódó dinamikus igénybevételt nem bírja, csak sok csőtöréssel üzemeltethető. Az igen vastag üledékes

(hálózati) lerakódás miatt a keresztmetszet tűzvíz hálózatnak nem megfelelő, ezért a folyamatos rekonstrukció elkerülhetetlen.

- Belvízvédelem – meglévő árkok és vezetékek megújítása, újak építése a város területén
Közterületi szikkasztó árkok és zárt rendszerű csapadékvíz-elvezető rendszerek tisztítása a már beépített lakóterületeken és a városközpontban; új szikkasztó árkok építése a közelmúltban beépült DNY-i városrész lakóterületein és Vörösmarty utca mögött kialakításra kerülő új utca közterületén; dréncsöves zárt csapadékvíz elvezető rendszer továbbépítése a Kodály Z. utca mögött az Eötvös utcán át a Puskás T. utcáig; talajvízszint süllyesztés a Dobó utca és Vásártér utca szakaszon.
- Kiemelkedő színvonalú optikai hálózat adta lehetőségek sokrétű kihasználása szoftver-fejlesztéssel
Kábeltelevíziós szolgáltatáson túli kihasználás (pl. gazdasági, egyéb szolgáltatói) feltételeinek megteremtése. Közbiztonsági figyelőrendszer, rendszámfelismerő rendszer, térfigyelő rendszer kialakítása. Szociális házi gondozói felügyelő rendszer megteremtése a televízió keresztül. Tájékoztató és véleménynyilvánító rendszer kiépítése a hálózaton.
- Tűzvíz hálózat fejlesztése a pincefaluban
A katasztrófavédelmi előírásoknak megfelelő számú tűzcsap elhelyezése a Mária-hegyen, az Alsó, illetve a Felső Tukárban. A bolyi tűzvíz körvezeték hiányzó részeinek megépítése a Rákóczi utcában.

A program megvalósulása eredményeként létrejövő magas színvonalú infrastruktúra hozzájárul a tematikus célként megfogalmazott minőségi élet kialakulásához, ezen keresztül a fiatalok helyben tartásához, ezáltal a népességszám gyarapodásához.

3.3.2 Lakóterület fejlesztés a város területén (H2)

Mivel a város területén korábban kialakított építési telkek folyamatos beépülésével a telek-kínálat beszűkült, a program célja a hatályos településrendezési eszközökben kijelölt területeken új lakóterületek kialakítása, ezáltal az építési telek-kínálat bővítése.

A programhoz kapcsolódó, a város településrendezési eszközeiben szereplő projektelemek:

- ÉNy-i lakóterület bővítése
A Puskás Tivadar utcai nyugati lakótelkeinek kertvége mentén, jelenleg a Bóly-Töttösi Mg. Zrt. tulajdonában lévő külterületi szántóterületek megvásárlásával, belterületbe vonásával új lakóterület kialakítása teljes infrastruktúrával (kb. 50 új lakótelek, utcával).

A program megvalósulásával létrejövő változatos, és megfelelően szabályozott telek-kínálat hozzájárul a kisvárosias, vonzó épített környezet kialakításához, a népességszám növekedéséhez.

3.3.3 Közlekedési infrastruktúra fejlesztése a város területén (H3)

A program célja az ipari park gyalogos, kerékpáros és közúti elérhetőségének javítása, a város útjainak és járdáinak folyamatos felújítása, hiányzó útszakaszok kiépítése.

A programhoz kapcsolódó projektelemek:

- Járdaépítések a város területén
Hiányzó járdaszakaszok folyamatos építése főként az új beépítésű települési szakaszokon
- Útfelújítások a város területén
Folyamatos útfelújítás 10 éves ütemterv alapján

A program eredetileg tervezett projektjeinek többsége megvalósult. A megvalósult és a további tervezett projektek hozzájárulnak a magas színvonalú térségi és városi közlekedés megteremtéséhez, ezáltal a munkába járás feltételeinek javításán keresztül a gazdaság fejlesztéséhez. A kerékpárút hálózat fejlesztése a környezetbarát közlekedési módok növelésével hozzájárul a környezeti terhelés csökkentéséhez. A városi út- és járda hálózat felújítása hozzájárul a vonzó épített környezet kialakításához, a népességszám gyarapodásához.

3.3.4 Intézmények energetikai fejlesztése (H4)

A program célja megújuló energiaforrások hasznosítása a városi intézményekben.

A programhoz kapcsolódó projektelemek:

- Intézmények energetikai fejlesztése
Napelemek felszerelése egyes városi intézményekre (Családok Átmeneti Otthona, Könyvtár-Magtár, Malom, szerverszoba). (A megvalósítást akadályozza az EON hálózat energiavisszatáplást lehetővé tevő fogadóképességének korlátozottsága. A megvalósítás ideje függ az EON hálózatfejlesztésének időpontjától.)

A program megvalósulása esetén az energiahatékonyság növelésével csökken a város intézmény-hálózatának fenntartási költsége, ezáltal az önkormányzat kiadásai is. A megújuló energiaforrások hasznosítása hozzájárul a fenntartható energiagazdálkodás megteremtéséhez.

3.3.5 Turisztikai célú fejlesztések a város területén (H5)

A program célja a turisztikai kínálat színesítésével a városban jelenleg alulreprezentált turisztikai gazdasági ágazat fejlesztése.

A programhoz kapcsolódó projektelemek:

- Bor- és gasztroturizmus fejlesztése
A pincesori vendégházak tovább fejlesztése, bővítése, a helyi termékek előállításának fejlesztése, gasztroturizmus kialakítása (
- Országos és térségi túra- és zárandokutakhoz való kapcsolódás (útvonal kijelölése, szálláshely, marketing)
Kerékpárutak és gyalogtúra útvonalak fejlesztése, marketingje és ehhez kapcsolódó kiszolgáló szolgáltatások fejlesztése
- Turisztikai attrakciók kifejlesztése hátrányos helyzetűek számára

A program megvalósulásával a város által kínált turisztikai termékpaletta bővül, ezáltal új munkahelyek jönnek létre, a város hazai és nemzetközi ismertsége nő.

A 2015-ben készült ITS-ben szereplő, megvalósítást szolgáló projektek közül 2023.évre megvalósult projektek:

- Új termálkút lefúrása megvalósult, az összekötő vezeték még hátra van
- Új szennyvíztisztító telep (mikrotérségi jellegű)

- Új lakóutca kialakítása a Vörösmarty utcától délre infrastruktúrafejlesztéssel
- A Vörösmarty M. utca déli, páros oldalán lévő lakótelkeinek kertvégein, valamint a kertvégek mentén húzódó 391/1 HRSZ alatti földúttól délre fekvő földrészletek megvásárlásával új lakóterület kialakítása, a már önkormányzati tulajdonban lévő közterület teljes körű infrastruktúrafejlesztése víz-, szennyvíz- és gázvezeték, valamint utépítéssel.

- Pécs-Mohács kerékpáros közlekedési útvonal kiépítése a Hirdi elágazás és a Bólyi Ipari Park bekapcsolásával
- A kerékpárút belterületi szakaszának délnyugati végétől (Malom), a Töttösi országút bal oldalán, kb. 800 m hosszú kerékpár- és gyalogút építése az ipari parkig

- Ipari park elérhetőségének javítása a DNY-i elkerülő út megépítésével
- Az ipari park III. utcájának folytatásaként a Borjádi 5701. sz. útig 1820 m, hosszú, 6 m szélességű, 11,5 t tengely teherbírású aszfaltos út kiépítése a meglévő tervek szerint.

- Ipari park elérhetőségének javítása kerékpárút és gyalogút építésével
- A kerékpárút belterületi szakaszának délnyugati végétől (Malom), a Töttösi országút bal oldalán, kb. 800 m hosszú kerékpár- és gyalogút építése az ipari parkig

- Kastélypark megközelítését szolgáló díszburkolatos közterület kialakítása az Ady Endre utcából a kertészet területén
- Az új közterület kialakítása utcabútorokkal és kandeláberes közvilágítással az Ady Endre utca és a Kastélypark közti, eddig hiányzó gyalogos kapcsolat megteremtését szolgálja.
- Átkötő utak építése a pincefaluban
- Gépjármű közlekedésre is alkalmas utak építése az Alsó Tukárból a Felső Tukárba a 1917 HRSZ alatti „járda” magánterületet is igénybe vevő kiszélesítésével, illetve a 1684 HRSZ alatti földes út közlekedésre alkalmassá tételével. Összekötés a Marienberg és Alsó Tukár között a 1491 hrsz-ú út, valamint a magántulajdonban lévő 1564 hrsz. 1619/1, 1619/2 hrsz-ok felhasználásával.

- Mikrotérségi óvoda, bölcsőde építése
- A Bóly, Ady Endre u. 17. és 19. szám alatti ingatlanok megvásárlásával és a 19. szám mögötti kertészet-területtel kialakuló telken, a meglévő óvoda telkéhez és a parkhoz kapcsolódóan, új óvoda és bölcsőde építése

- Tornaterem felújítása
- A Bóly, Rákóczi u. 2. szám és 595 HRSZ alatti „iskola” ingatlanon meglévő tornaterem padlóburkolatának felújítása, hőszigetelése és nyílászáró cseréje.

- Emlékmű állítás a ki- és betelepítettek emlékére
- A ki- és betelepítettek 70. évfordulójára emlékmű állítás a Vörösmarty M. utca – Rákóczi Ferenc utca kereszteződésében, a Malommal szembeni közterületen
- Kertészet területe
- A jelenleg a Bóly-Töttösi Mg. Zrt. tulajdonában lévő, a városközpont közvetlen szomszédságában található Bóly, Ady Endre u. 978/1 HRSZ alatti „kertészet” ingatlan megvásárlása, az ingatlanon kereskedelmi szálláshely funkciójú épületek építése a hatályos településrendezési eszközök vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően (elővásárlási jog és tervezett funkció). Részben megvalósult új játszótér és óvoda építésével
- Barnamezős terület rehabilitációja – hajdani tejüzem
- Bóly, Hunyadi J. u. 5. szám és 851 HRSZ alatti, nem önkormányzati tulajdonban lévő egykori tejüzem ingatlanának megvásárlása megtörtént. A területrehabilitáció keretében munkásszállás kialakítására került sor. További feladat a munkásszálló mögötti területen a Bolyszer Kft ingatlanán szolgáltató udvar kialakítása. Munkásszállás építésével megvalósult, de a mögötte lévő területen a Bolyszer Kft üzem épületéből szolgáltató udvar még nem került kialakításra.

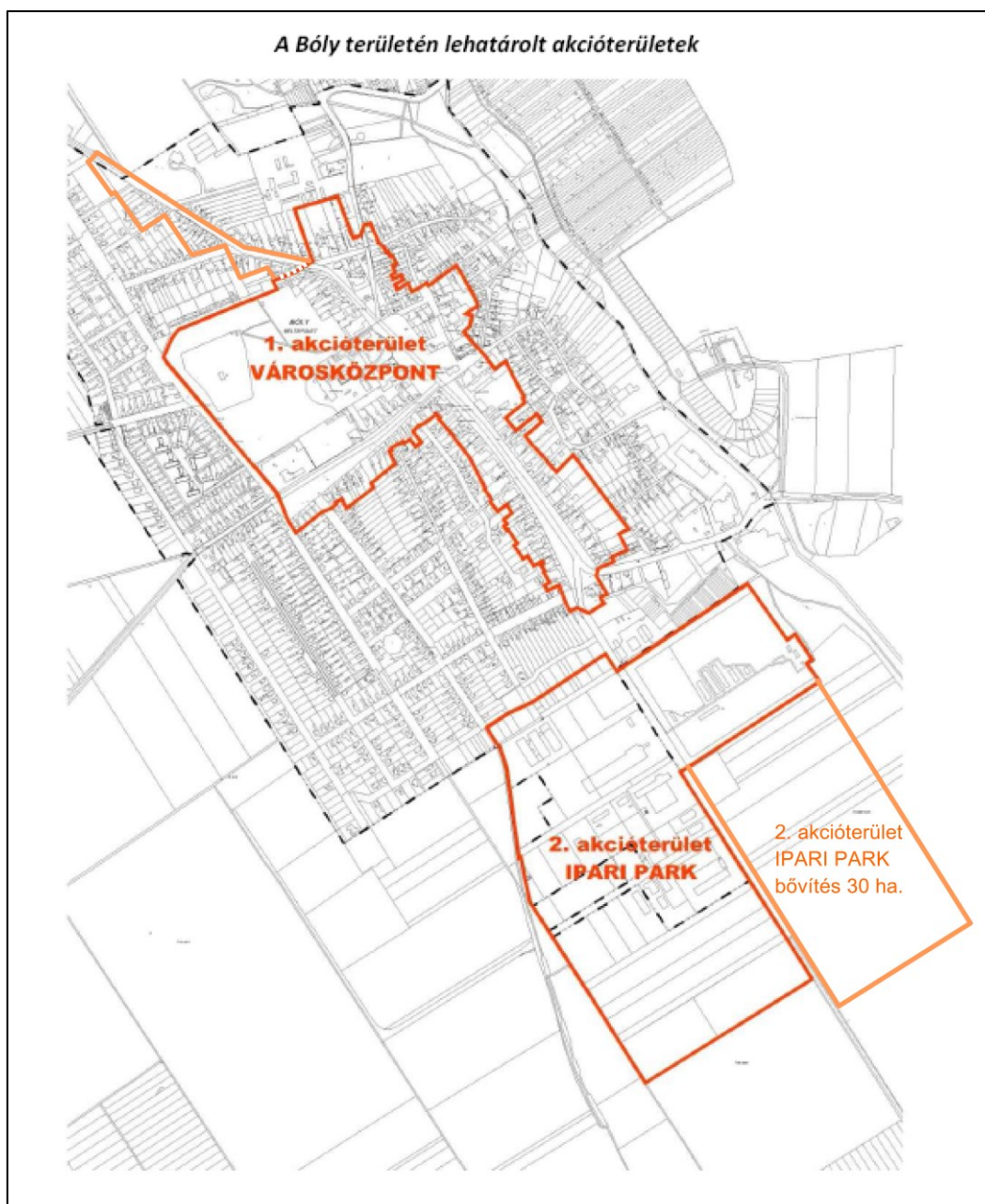
A 2015-ben készült ITS-ben azonosított projektek közül az alábbiak már nem szerepelnek a város fejlesztési elképzelési között.

- Élelmiszerfeldolgozó központ létesítése:
- Békáspusztai turisztikai fejlesztése
- Montenuovo gasztró-kulturális élményközpont kialakítása és fejlesztése (helyette: kosárcsokk kialakítása)

3.4 AKCIÓTERÜLETI PROJEKTEK

3.4.1 Akcióterületek kijelölése, a kijelölés és a lehatárolás indoklásával

Az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületeken végbemenő fejlesztések egymással összehangoltan valósulnak meg, céljuk a városközpontban az intézményhálózat fejlesztése és alulhasznosított területek újrahatszósítása, az ipari parkban a gazdaságfejlesztés.

Megjegyzés: Piros keret = eredeti határvonal; Narancssárga keret = kiterjesztett határvonal

2. ábra: Akcióterületek lehatárolása

3.4.2 Az egyes akcióterületeken a megvalósításra kerülő fejlesztések összefoglaló jellegű bemutatása

Városközpont akcióterület (A1)

A Városközpont akcióterület határai északon a Hunyadi János utca északi teleksora és a kastélypark északi határa, keleten a Széchenyi István utca keleti teleksora, a Széchenyi István tér és mögötte a hercegi víztorony térsége, a Hősök tere és a Rákóczi Ferenc utca keleti teleksora, délen a Vörösmarty Mihály utca és a Nyárádi utca, nyugaton a Rákóczi Ferenc utca nyugati teleksora, az Ady Endre utca déli teleksora és a Park utca.

A városközpontban tervezett fejlesztések célja a városi intézményhálózat fejlesztése részben a meglévő intézmények korszerűsítésével, illetve bővítésével, részben alulhasznosított területek újrahhasznosításával.

Az akcióterülethez kapcsolódó projektelemek:

- Sportcsarnok építése uszoda lefedéssel
A Bóly, Rákóczi u. 2. szám és 595 HRSZ alatti „iskola” ingatlanon, önkormányzati lakás, volt kultúrház, valamint ABC kisáruház bontását követően, városi sportcsarnok építése az ingatlanon meglévő tanuszoda lefedésével
- Szociális alapszolgáltatás infrastruktúrájának bővítése
Szociális alapszolgáltatások infrastruktúrájának folyamatos javítása, bővítése a színvonal megőrzése és emelése végett.
- Egészségügyi centrum fejlesztése
Új, korszerű, a modern kor előírásainak és elvárásainak megfelelő egészségügyi centrum építése (tervezése folyamatban)
- Nyugdíjasház építése
Hősök tere 3. sz. alatti ingatlan (volt óvoda) átalakítása nyugdíjasházzá. (folyamatban)
- Földkábeles energiaellátás kiépítése a városközpontban
A központi területeken további légvezetékes hálózat megszüntetése az Ady E. és Rákóczi F. utcákban
- Közterület fejlesztés a városközpontban
Városközponti közterületeken sétányok építése, utcabútorok kihelyezése, pihenő köztér kialakítása a Benzinkút és a Szentháromság-szobor közötti területen
- Önkormányzati bérlakás-építés a városközpontban
Alulhasznosított városközponti ingatlanok hasznosítása bérlakásként vagy egyéb célra.
- Állandó kiállítóhely kialakítása a Bólyról elszármazott művészek részére
A Rákóczi F. u. 22. szám alatti az épületben kiállító terem kialakítása, ahol a Bólyból elszármazott művészek művei is helyet kapnak.
- Alulhasznosított területek rehabilitációja a városközpontban:

- Hercegi víztorony térsége
A városközpontban lévő, a szabályozási terv szerint „Vt-T” jelű, a városközpont területének bővítésére alkalmas építési övezetbe tartozó Bóly 719/1 HRSZ alatti volt vízmű terület és a 719/2 HRSZ alatti Hercegi víztorony területének hasznosítására – beépítésére tanulmányterv készítése

- Szabadság u. 3-5. 3-7. rehabilitációjának előkészítése (Új egészségügyi centrum)
A fejlesztés helyszíne Bóly, Szabadság utca 1/B-től Szabadság u. 7-ig (hrsz.: 960, 958, 958/1, 958/2, 957) Bóly Város Önkormányzat 1/1 tulajdonában van.
A Szabadság utca 1/B. szám (hrsz.: 960) alatt található a jelenlegi egészségügyi centrum, az épület átalakításával és hozzáépítéssel lehetséges az új egészségügyi centrum épületének kialakítani. Az ingatlan udvarán áll az ügyeleti ellátás épülete, ami továbbra is megmaradna, ezért a tervezésnél a megközelítését mentőautóval elérhetővé kell tenni.
A Szabadság utca 3. szám (hrsz.: 958) alatt jelenleg a régi bölcsőde épületében konditerem működik és szociális lakások vannak, ezek nagyon rossz állapotúak, ezért az önkormányzat elbontásra szánja őket és az egészségügyi centrum bővítéséhez szükséges területet innen biztosítaná.
A Szabadság utca 5/A., 5/B. (hrsz.: 958/1,958/2,) alatti ingatlanokon szintén elbontásra szánt öreg épületek állnak, ha az elvárt műszaki tartalom nem valósítható meg a Szabadság utca 1/B. és 3. szám alatti ingatlanokon, akkor a beruházás megvalósítási területe ebbe az irányba bővíthető.
A Szabadság u. 7. szám alatt két régi lakóház áll, amiket megvásárolt az önkormányzat és jelenleg üresen állnak, állapotuk rossz, ezért ezek is elbontásra vannak szánva.

- Új ABC kialakítása a Szabadság út és a Liszt Ferenc utca által bezárt beépítetlen területen
Az önkormányzat üzletházat kíván építeni a városban elérhető szolgáltatások minőségének növelése érdekében. A 876/1 hrsz-ú ingatlan jelenleg beépítetlen, az önkormányzat tulajdonában van, a város észak-keleti részén, közvetlenül a városba vezető 5701 sz. közút mellett, kereskedelmi, szolgáltató gazdasági (Gksz) területen.
A kijelölt terület jól megközelíthető mind a gépjárműforgalom, mind a kerékpárosok és gyalogosok számára is, mert kiépített járda és kerékpárút is vezet oda.
A beruházás helyszínének kiválasztásánál fontos szempont volt, hogy egy meglévő infrastruktúra észszerű átalakításával, minimálisra csökkenthető környezeti terheléssel egy, a környezetében hiánypótló élelmiszer kiskereskedelmi egység kényelmesebb körülményeket biztosítson, jó közlekedési kapcsolatokkal rendelkező területen, annak érdekében, hogy mind a gépjárművel, gyalogosan, illetve kerékpárral közlekedő lakosság vásárlási lehetőségei javulhassanak.
Alapvető cél, hogy a városközpont gépjármű terhelését csökkentsük, a gépjárművel ingázó dolgozóknak útközben, a település határában megfelelő vásárlási lehetőséget biztosítsunk, és egyben a megfelelő kínálat kialakításával a környező nagyobb települések (Pécs, Mohács, Villány) irányába történő célzott bevásárló utak számát csökkentsük.
A tervezett kb. 1600m²-es épületben egy 1100m²-es szupermarket élelmiszerüzlet kap helyet 600m²-es eladótérre, egy dohánybolt, közforgalmú, akadálymentes mosdó, szelektív hulladékgyűjtő, üvegviszaváltó és kb 200m² fedett tér, ahol akár helyi piac és alkalmi árusítók is helyet kaphatnak.
Az épülethez az előírásoknak megfelelő számú parkolók, elektromos autótöltési lehetőséggel, kerékpártárolók, az árufeltöltéshez szükséges kiszolgáló út is megépítésre kerül.

- Szolgáltató udvar kialakítása a volt Bolyszer Kft-területen (Temető u.)

Bólyban a temető utcában az önkormányzat megvásárolta a Bolyszer Kft. üzemcsarnokát, ahol lakatos üzem működik. A Bolyszer Kft. vállalta, hogy leköltözik az ipari parkba, így ma felszabaduló üzemi épület felújításával és a mellette lévő önkormányzati tulajdonban lévő szabad területen további épület megépítésével gazdasági-kereskedelmi-szolgáltató udvar kerülne kialakításra, hogy a vállalkozások számára kisebb léptékű bérelhető telephelyet, üzemi épületet biztosítson. Elsősorban szolgáltatásokat nyújtó vállalkozások (pl.: szikvíz üzem, autószerelő, gumiszervíz, könyvkötő, fodrász, kozmetikus stb.) kapnának helyett, akik méretüknél és szolgáltató jellegüknél fogva sem valók az ipari parkba. A tervezett fejlesztéssel a városközpont közelében, jól megközelíthetően, de a lakosság zavarása nélkül lehetne 6-7 helyi vállalkozásnak megfelelő telephelyet biztosítani. A fejlesztés keretében szükséges számú parkolók kerülnének megépítésre és a parkosítás keretében a rendezési tervben szereplő zajvédő növényzát kerülne telepítésre. Az új üzemi létesítmények ellátásához szükséges közművek elérhetőek, a környezettudatos, költséghatékony hosszútávú fenntarthatóság érdekében termálvizet fűtés és napelem telepítését tervezzük a tetőre. Az önkormányzat kedvező bérleti feltételekkel nyújtana lehetőséget kezdő vállalkozások számára az így kialakított, megfelelő infrastruktúrával ellátott gazdasági helyiségek bérlésére. A szolgáltatások nemcsak a város lakói, hanem a járás egésze tekintetében biztosítana az állampolgárokhoz közeli alapvető szükségességű szolgáltatások elérését, mely a gazdaságélénkítő hatása mellett a falvak lakosságmegetartó erejét is növelné, a térséget sújtó lakosságcsökkenés negatív tendenciáját mérsékelné.

- A Munkásszálló bővítése újabb 80 férőhellyel

Bóly Város Önkormányzat a Bóly, Hunyadi M. u. 5. szám alatt 2021. őszén egy 83 férőhelyes munkásszállást adott át, a munkásszállás teljes kihasználtsággal működik, ezért bővítését, esetleges megduplázását tervezi. A településen és az ipari parkban működő vállalkozások működéséhez és további fejlesztéséhez szükséges munkaerő - legyen szó minőségi (speciális szaktudással rendelkező) vagy mennyiségi munkaerőről - biztosításhoz szükséges szálláshely kialakítása. A fejlesztés a már meglévő munkásszállás melletti szabad területen valósulhatna meg a Temető utcában.

- Útépítés a Temető utcából indulóan a létesítendő szolgáltatóudvar elérhetőségének biztosítása céljából

Fontos, hogy Temető utcában kialakításra kerülő gazdasági-kereskedelmi-szolgáltató udvar számára megfelelő közútcsatlakozást és kiszolgáló utat szükséges kiépíteni. Az önkormányzat tulajdonában lévő 848. hrsz-ú közút rossz minőségű szőrt út, ami megfelelő teherbíró útalap készítésével és aszfaltozással nem csak az inkubátorházban működő vállalkozásokat, de 855 helyrajzi számon működő asztalosüzem kiszolgálását is el tudná látni. Az asztalos üzem megközelítése jelenleg csak a Hunyadi Mátyás u. 3. alatti kollégium udvarán keresztül lehetséges. Az út kiépítésével ez a kedvezőtlen helyzet orvoslásra kerülne. A fejlesztés keretében szükséges számú parkolók kerülnének megépítésre és a parkosítás keretében a rendezési tervben szereplő zajvédő növényzát kerülne telepítésre. Az új üzemi létesítmények ellátásához szükséges közművek elérhetőek, a környezettudatos, költséghatékony hosszútávú fenntarthatóság érdekében napelem telepítését tervezzük a tetőre.

A Városközpont akcióterületen tervezett intézmény fejlesztések megvalósulása elősegíti a tematikus célokhoz kapcsolódva a minőségi élet egyik alappilléreként megfogalmazott magas színvonalú intézményhálózat eddig is jó színvonalának további emelését. Az alulhasznosított területek újraháznosítása hozzájárul a kisvárosias, vonzó épített környezet és településképző kialakításához. Új közösségi terek létrehozásával, a sport és rekreációs fejlesztések által aktivizálódik a közösségi élet. A fejlett intézményhálózat és az önkormányzati bérlakás-építési program elősegíti a fiatalok helyben maradását, ami a népesség gyarapodását eredményezi.

Ipari park akcióterület (A2)

Az Ipari park akcióterülethez a város ipari parkja és az ehhez kapcsolódó iparterületek tartoznak.

Az ipari parkban tervezett fejlesztések célja a helyi gazdaság fejlesztése új csarnokok építésével, a folyamatosan beépülő és bővülő ipari park infrastruktúrájának fejlesztésével.

Az akcióterülethez kapcsolódó projektelemek:

- Önkormányzati csarnok-építés
Egy darab 1600 m²-es univerzális üzemcsarnok építése bérbeadási szándékkal.
- Ecoeline Zrt. telephelyének fejlesztése (Vállalkozói projekt)
Az Ecoeline Zrt. a betonelemgyártó csarnokát 8000 m²-rel bővíti és 450 m²-es irodát épít, a fizikai munkaerő létszámot 50-60 főre fejleszti, a teljes csarnoképületre napelemeket telepít, mérnökirodát hoz létre 15-20 fős létszámmal. A fejlesztés első ütemének becsült költsége 1 mrd Ft, amelyet EU-s pályázati pénzekből kíván megvalósítani. A fejlesztésekhez az önerő rendelkezésre áll. (Részben megvalósult vállalkozói fejlesztés. A telephelyet a Hard Concrete Kft vette át.)
- Eckerle-Automobile Kft telephely bővítés (K-TEC) (Vállalkozói projekt)
Műanyag fröccsöntő üzem bővítése 2500 m²-en
- SFF csarnok- és telephelyfejlesztés
- Bolio Kft olajüzeméhez új telephely fejlesztése
- Prophyl Kft telephelyfejlesztése
- Bólyszer Kft. új telephely fejlesztése
- G-Plan Kft telephelyfejlesztése
- Zetron Kft új telephelyfejlesztése
- Ipari park belső úthálózatának fejlesztése
Meglévő ipari parki utcák belső összekötése
- Ipari park közmű-ellátásának fejlesztése
A betelepülő és már betelepült cégek igényei szerinti közműfejlesztés
- Ipari Park területének bővítése a Töttösi út K-i oldalán
Az Ipari Park meglévő területének kibővítése 29 hektárral, a bevonásra kerülő új terület közművesítése (út, víz- és szennyvíz, elektromos hálózat, optikai hálózat, geotermikus hálózat, gázvezeték kiépítése).

Az Ipari park akcióterületen megvalósuló fejlesztések hozzájárulnak a tematikus célokhoz kapcsolódva a tudásalapú, fejlett gazdaság kialakításához, új, minőségi munkahelyek létrehozásához, ezáltal a fiatalok helyben tartásához és a népesség számának növekedéséhez.

3.5 AZ AKCIÓTERÜLETEKEN KÍVÜL VÉGREHAJTANDÓFEJLESZTÉSEK

3.5.1 *Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, a település egésze szempontjából jelentős fejlesztések és ezek illeszkedése a stratégia céljaihoz*

A kulcsprojekteken, hálózatos, illetve akcióterületi projekteken kívül Bóly Integrált Településfejlesztési Stratégiájában egyéb projektként kerül meghatározásra az „Okos város” program (E1.). Az okos, vagy a szinonimaként használt intelligens város fogalma a szakirodalomban ma még nincs lefektetve. A kutatók a gazdasági szereplők, valamint a városok vezetői is egyetértenek világszerte azonban azzal, hogy az okos város koncepció hozzájárul a városok fenntarthatóvá és élhetővé tételéhez úgy, hogy kihasználja az okos technológiák összekapcsolásában rejlő lehetőségeket, amelyeket általában elvesztegetnek.

Bóly okos város programja is erre épül. A program célja a technológiai újítások nyújtotta valósidejű és értékes információk eljuttatása a lakossághoz, a vállalkozásokhoz és magához a városhoz, természetesen a kétirányú információ áramlás biztosításával.

Bóly, mint okos város, többek között az alábbi lehetőségeket tudja nyújtani a jövőben a lakosainak, a vállalkozásoknak és a településre látogatóknak a program megvalósulásával:

- Hatékonyabb szolgáltatásokat nyújthatnak a helyi vállalkozások és az önkormányzat is a városlakók számára az okos város nyújtotta platform kihasználásával,
- QR kódok és Wifi hálózat segítségével a turisták hozzájuthatnak applikáció letöltése nélkül is érdekes információkhoz a településről, illetve egyéb, számukra is hasznos valósidejű adatokhoz (pl. menetrendek, nyitvatartás, belépőjegyek, mások értékelései),
- Nyomon követhetővé válik, hogy a kormányzat mennyit haladt előre a kitűzött célok, pl. a klímaváltozás megakadályozásában, vagy akár egy beruházás megvalósításával,
- A meglévő infrastruktúra kezelése optimalizálható és az új infrastruktúra beruházások hatékonyabban tervezhetők,
- A szervezeti elkülönülés áthidalható, és az egyes szektorok közötti együttműködés javítható,
- Innovatív üzleti modellek alakíthatók ki, a privát és közsféra összehangolt szolgáltatásokat nyújthat.

Fenti programok fizikai megvalósítása a stratégiában hálózatos, vagy akcióterületi projektként kijelölésre került. Az „Okos város” egyéb projekt elsősorban magának a programnak az elkészítését, a célok, a bejárási kívánt út kijelölését jelenti. E tanulmány alapján épülne ki a városban a kapcsolódó információs technológiai háttér.

3.5.2 *Az akcióterületeken kívül végrehajtandó, pontszerű fejlesztések*

- KRESZ park új funkciókkal való bővítése (pl. pumpa pálya, roller, gördeszka pályák)

o

3.6 A FEJLESZTÉSEK ÜTEMEZÉSE

A tervezett fejlesztések 2023-2030 között kerülnek megvalósításra. Az ütemezés a fejlesztések prioritási sorrendje és egymásra épülése alapján történik, az ütemezés igazodik majd a 2021-27 éves EU tervezési ciklusban elérhetővé váló pályázatokhoz

A tervezett beavatkozások között számos olyan található, amelynek ütemezése a teljes tervezési időszakot felöleli, ilyenek például a hálózatos projektek, valamint a kulcsprojektek. A tervezett beavatkozások indikatív ütemezését a 3.7 fejezet összefoglaló táblázata tartalmazza.

3.7 A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI AKCIÓK ÖSSZEHANGOLT, VÁZLATOS PÉNZÜGYI TERVE

A 2021-2027 közötti uniós költségvetési ciklusban a városfejlesztési projektek finanszírozása elsősorban az ágazati és területi operatív programokon keresztül valósulhat meg.

A stratégia alapját az európai uniós forrásokra épülő operatív programok céljai határozzák meg. A stratégiakészítés idején ugyanakkor még nem ismert, hogy mikor és milyen pályázati források válnak elérhetővé, mely kedvezményezetteknek, illetve milyen kritériumrendszernek kell megfelelni. Így csak azon projektek költségbeclése adott, amelyeknél az előkészítés már előrehaladott stádiumban van. A többi projektnél a pályázati felhívások megjelenését követően kerülhet meghatározásra a pontos projektterv és költségvetés. A stratégia kitér a magán befektetőkkel való szervezett és strukturált együttműködés lehetőségeire, de esetükben a források és kritériumok ismerete nélkül még inkább bizonytalan a várható beruházások ütemezése és volumene.

Az előző alfejezetekben bemutatott kulcsprojektek, hálózatos és akcióterületi projektek lehetséges finanszírozási forrását, költségét és ütemezését a következő táblázat mutatja be:

3.7.1 Bóly tervezett fejlesztései a finanszírozás lehetséges forrása, bekerülési költsége és ütemezése szerint

Bóly tervezett fejlesztései a finanszírozás lehetséges forrása, bekerülési költsége és ütemezése szerint

Projektcsoport megnevezése	Projekt megnevezése	Finanszírozás lehetséges forrása	Indikatív összeg (millió Ft, nettó)	Indikatív ütemezés
„Zöld város” és „Élhető település” program	Kastélypark rekonstrukciója	saját forrás.	20	folyamatos
	Zöldterületek rekonstrukciója	TOP_PLUSZ_1.2	10	2025
	Zaj- és porvédelmi növénytelepítés	saját forrás	26	folyamatos
	Versendi-vízfolyás rehabilitációjának előkészítése (tanulmány)	hazai forrás	3	2027
	Új élelmiszer üzletház építése	TOP_PLUSZ_1.2 saját forrás	850	2025
	Régi KRESZ park felújítása és mellette pumpapálya vagy gördeszkapálya kialakítása	hazai forrás (Országos Bringapark Program)	30	2027
	Termálvíz felhasználás biztonságosabbá tétele új kút fúrásával	hazai forrás	220	2025
	Termálvíz hasznosítása ipari létesítmények, új felhasználók rákötéséhez távvezeték építése technológiai és fűtési célú hasznosításra	hazai forrás saját forrás	600	2025

	Napelem telepítése a termálkutaknál	saját forrás	50	2025
„Együtt élve, elfogadva” program	Fogyatékkal élők számára elérhető turisztikai lehetőségek megteremtésére tanulmány készítése	saját forrás	3	2027
Közmű fejlesztések a város területén	Közműhálózatok rekonstrukciója a város területén	saját forrás	40	Folyamatos
	Belvízvédelem – meglévő árkok és vezetékek megújítása, újak építése a város területén	TOP_PLUSZ	220	Folyamatos
	Optikai hálózat fejlesztése az ipari parkba, Deák F. utcába, Táncsics u.	saját forrás	30	Folyamatos
	Szennyvíz hálózat kiépítése a pincesoron (Felső-Tukár)	saját forrás	10	folyamatos
	Tűzivíz hálózat fejlesztése a pincefaluban	saját forrás	10	folyamatos
Lakóterület fejlesztés a város területén	Új lakóutca kialakítása (Radnóti M. utca) a infrastruktúrafejlesztéssel	saját forrás	300	2025
Közlekedési infrastruktúra fejlesztése a város területén				
	Ipari park elérhetőségének javítása a Sajti dűlő aszfaltozásával és M6-ossal való összekötése	TOP_PLUSZ	10	2027
	Kastélypark megközelítését szolgáló díszburkolatos közterület kialakítása a Szabadság utca felől az Egészségügyi Centrum területéről	TOP_PLUSZ	19	2016-2017
	Járdaépítések a város területén	saját forrás	60	Folyamatos

	Útfelújítások a város területén	saját forrás	100	Folyamatos
Intézmények energetikai fejlesztése	Napelemek felszerelése intézményekre	saját forrás	30	2025
Turisztikai célú fejlesztések a város területén	Bor- és gasztroturizmus fejlesztése (Mohács 500 program)	TOP_PLUSZ	150	2026
	Országos és térségi túra- és zárandokutakhoz való kapcsolódás (útvonal kijelölése, szálláshely, marketing) (Mohács 500 program)	TOP_PLUSZ	150	2026
	Kerékpárút felújítása a Karasica vízfolyás partján	hazai forrás	100	2027
Intézményfejlesztések a városközpontban	Tanuszoda építése	hazai forrás		
	Sportcsarnok építése az iskola mellett	hazai forrás	2350	2016-2017
	Szociális alapszolgáltatás infrastruktúrájának bővítése	saját forrás	10	Folyamatos
	Egészségügyi centrum fejlesztése	TOP_PLUSZ	400	2026
	Nyugdíjsház építése	saját forrás	208	2023
Földkábeles energiaellátás kiépítése a városközpontban	A központi területeken további légvezetékes hálózat megszüntetése az Ady E. és Rákóczi F. utcákban	saját forrás	10	folyamatos
Közterület fejlesztés a városközpontban	Sétányok építése, utcabútorok kihelyezése, pihenő köztér és közösségi terek kialakítása a városközpontban	TOP_PLUSZ saját forrás	13	Folyamatos
Önkormányzati bérlakás-építés a városközpontban	Egészségügyi Centrum melletti alul hasznosított terület (Szabadság u. 3-5.) hasznosítása lakások építésével	saját forrás	200	2027

Állandó kiállítóhely kialakítása	Állandó kiállítóhely kialakítása a Bólyról elszármazott művészek részére a Rákóczi F. u. 22. szám alatt	LEADER saját forrás	20	2024
Alulhasznosított területek rehabilitációja a városközpontban	Hercegi víztorony térsége hasznosítására és beépítésére tanulmányterv készítése	saját forrás	13	2026
	Szolgáltató ház kialakítása (inkubátorház jelleggel) a Temető utcában	saját forrás	30	2027
	Munkásszállás bővítése	hazai forrás	650	2027
Ipari park fejlesztése	Önkormányzati csarnok-építés (1 db 1600 m2-es üzemcsarnok)	TOP_PLUSZ 1.1	350	2025
	Ipari park belső úthálózatának fejlesztése	TOP_PLUSZ	250	2025
	Ipari park közmű-ellátásának fejlesztése	TOP_PLUSZ	400	2025
„Okos város” program	Okos Város Program megvalósíthatósági stratégiájának, valamint a kapcsolódó terveknek az elkészítése	saját forrás	3	2027

4. táblázat: Bóly tervezett fejlesztései a finanszírozás lehetséges forrása, bekerülési költsége és ütemezése szerint

3.8 A VÁROS VONZÁSKÖRZETÉRE KIHATÁSSAL LÉVŐ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSEK (PROJEKTJAVASLATOK)

A célrendszer meghatározásánál a funkcionális várostérség-központi szerepkörből adódó problémák, lehetőségek és feladatok feltárása megtörtént.

Bóly város polgármestere 2015. február 27-én városkörnyéki egyeztetést tartott 7 környező település polgármesterének meghívásával. Az egyeztetés célja egymás fejlesztési elképzeléseinek megismerése, és az ezekből adódó esetleges közös projektek körvonalazása volt. Mindez az egész térség népességmegtartó erejének javítását, a funkcionális kapcsolatok erősödését és a gazdasági versenyképesség, kooperáció javulását segítheti térségi szinten és az egyes települések esetében egyaránt.

Az egyeztetésen elhangzottak alapján Bóly Integrált Településfejlesztési Stratégiájában az alábbi, a város vonzaskörzetére is kihatással lévő projektek szerepelnek:

- **Egészségügyi centrum fejlesztése** – a tervezett beruházás megvalósulása az egészségügyi szolgáltatást igénybe vevő településeken élőknek korszerűbb ellátást biztosít. A
- Új munkahelyek létrehozásával közvetve **bármely gazdaságfejlesztési projekt** kihatással lehet a vonzaskörzet településeire.

A kialakított célrendszer a város és vonzaskörzete integrált fejlesztését egyaránt szolgálja, részben az ehhez kapcsolódó közös beavatkozások megvalósításával, valamint a városban megvalósítandó, de térségi hatású intézkedések révén.

Bóly Város ITS (2015) óta megvalósult projektek:

- Szennyvíztisztító telep fejlesztése
- Élelmiszer feldolgozó központ építése
- Mikrotérségi óvoda építése

4 ANTI-SZEGREGÁCIÓS PROGRAM¹

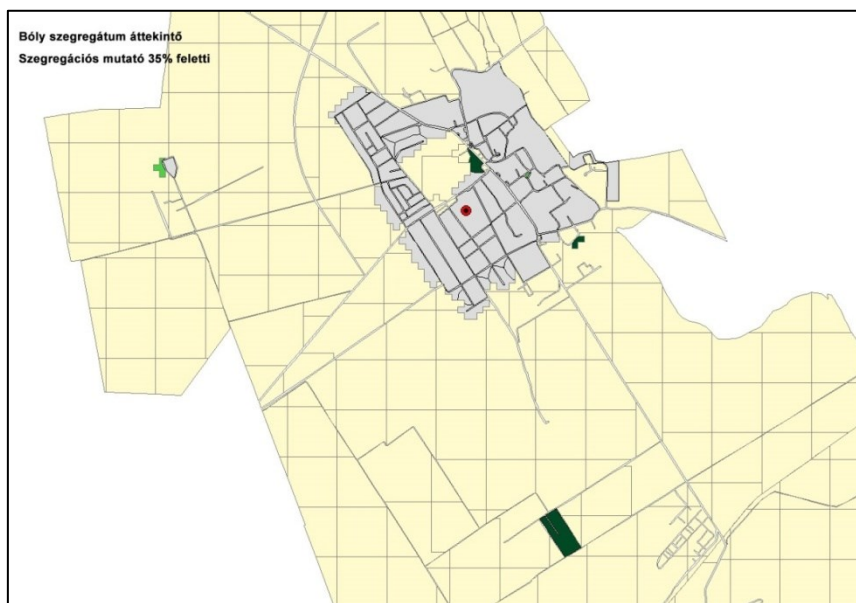
¹ Az új népszámlálási adatok elérhetővé válásakor végezhető el a fejezet frissítése

A 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletnek megfelelően a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) a Belügyminisztériummal megkötött adatszolgáltatásra vonatkozó szerződés alapján Bóly város esetében is vizsgálta a szegregátumokat, illetve a szegregációval veszélyeztetett területeket.

A területek lehatárolása a 314/2012-es Kormányrendelet 10. mellékletében meghatározott szegregációs mutató alapján történik. A lehatárolás során a település területén belül olyan területileg egybefüggő tömbök kiválasztása történik meg, amelyekre együttesen jellemző, hogy a szegregációs mutató határértékének megfelelnek.

Azon területek tekinthetők szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 év) belül eléri, illetve meghaladja az adott településtípusokra vonatkozó határértéket. Járásszékhely és 2000 főnél népesebb település esetén a szegregált terület esetén a szegregációs mutató nagyobb egyenlő, mint 35%, a veszélyeztetett terület esetén nagyobb egyenlő, mint 30%, de kisebb, mint 35%. A KSH elvégezte a település szegregáció-szűrését, ennek keretében a szegregált és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását, összesített adataik adatvédelmi ellenőrzését, s átadta a szegregált és a szegregációval veszélyeztetett területek jellemzésére szolgáló 2011. népszámlálási adatokat, kartogramokat.²

A következő térkép világoszöld színnel jelöli azt a területet, ahol a szegregációs mutató 30-34%, sötétzölddel pedig, ahol 35% feletti. Az ilyen területek szegregáció szempontjából veszélyeztetett területeknek számítanak (pl. Kastély környéke, Szent István tér, Seital utca, Sziebertpuszta, Békáspuszta).

3. ábra: Szegregációval veszélyeztetett területek

Bóly településen a szegregációs mutató 30%-os és 35%-os határértéke mellett nem található szegregátum.

A néhány kisebb veszélyeztetett területen a magánháztartásokban élők száma nem éri el az 50 főt, emiatt nem tekinthető valódi szegregátumnak, így **antiszegregációs program készítésére nem volt szükség.**

² A 2022. évi népszámlálás részletes adatainak hiányában a fejezet nem frissíthető

A tervezett fejlesztések szegregációs hatásainak kivédésére hozott intézkedések

Noha antiszegregációs intézkedésekre Bóly esetében nincs szükség, figyelmet kell fordítani arra, hogy a tervezett fejlesztések ne indukáljanak szegregációs hatásokat. A projektfejlesztés során általánosan tartózkodni kell attól, hogy bárminemű beavatkozás esélyegyenlőtlenséghez, diszkriminációhoz, szegregációhoz, vagy ezek konzerválódásához járuljon hozzá. A projektfejlesztés dokumentumainak, a település stratégiai dokumentumainak és a város helyi rendeleteinek elkészítésekor ugyanezen elvek kell, hogy érvényre jussanak.

A projektfejlesztés során elemi érdek a tervezett tevékenységek társadalmi elfogadottsága. Mind az előkészítés, mind a megvalósítás során biztosítani kell a társadalmi párbeszéd lehetséges formáit.

A hátrányos helyzetűek integrálásának, a felzárkóztatásnak az első lépése a megfelelő képzés és munkalehetőség biztosítása, amely Bóly több fejlesztési elképzelésében is visszaköszön. Ugyanakkor célirányos kommunikációval minden fejlesztés, program, a település életét befolyásoló esemény, illetve a városban megjelenő szolgáltatás, esemény széles körű megismertetésére, a hátrányos helyzetű csoportok tájékoztatására is hangsúlyt kell helyezni.

5 A STRATÉGIA KÜLSŐ ÉS BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEI

5.1 KÜLSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

5.1.1 A stratégia és a rendezési típusú tervek összhangja

5.1.1.1 A stratégia illeszkedése a településrendezési eszközökhöz

Bóly város Településszerkezeti Tervét a Képviselő-testület 63/2007.(VIII.7.) Kt. sz. határozatával Helyi Építési Szabályzatát és az ennek mellékletét képező szabályozási tervet 10/2007.(VIII.10.) sz. rendeletével fogadta el.

A településrendezési eszközök az elfogadás óta folyamatosan frissülnek, legutóbbi módosításukra 2023-ban került sor.³

Az ITS-ben szereplő projektek a tervezés jelenlegi fázisában meghatározható ismeretanyag alapján a hatályos településszerkezeti tervhez illeszkednek. Az összhang a tervezés folyamatában biztosításra kerül.

A hatályos HÉSZ és szabályozási terv módosítását igénylő fejlesztések a következők:

- *Sportcsarnok építése és új uszoda építése*
- *Fogyatékkal élők számára a turisztikai lehetőségek elérhetőségének megteremtése akadálymentesítéssel és/vagy új attrakciók létrehozása révén*

Az ITS megvalósítása során, az adott beavatkozások véglegesítése közben szükségessé válhat az adott projekt és a hatályos településrendezési eszközök illeszkedésének újbóli vizsgálata, szükség esetén a településrendezési eszközök módosítása.

5.1.1.2 A stratégia illeszkedése a területrendezési tervekhez

A hatályos településszerkezeti terv illeszkedését az Országos Területrendezési Tervhez (OTrT) és Baranya megye Területrendezési Tervéhez (BmTrT) a megalapozó munkarész részletesen vizsgálta.

Az Országos Területrendezési Tervről szóló 2003. évi XXVI. tv. 6. § (3) bekezdése szerint az „országos területfelhasználási kategóriákra vonatkozó szabályoknak a kiemelt térség vagy a megye területére vetítve, a kiemelt térségi és megyei területfelhasználási szabályoknak a település közigazgatási területére vetítve kell teljesülniük”. Fenti előírás következtében településrendezési terv készítés esetén az összhangot a területfelhasználási kategóriák és a megyei övezetek tekintetében a vonatkozó megyei területrendezési tervvel, az országos övezetek tekintetében az OTrT-vel is kell biztosítani.

Frissebb törvény a 2018. évi CXXXIX. törvény Magyarország és egyes kiemelt térségeinek területrendezési tervéről. E törvény célja, hogy az ország egészére, valamint egyes kiemelt térségekre meghatározza a térségi területfelhasználás feltételeit, a műszaki infrastruktúra-hálózatok összehangolt térbeli rendjét, a terület- és gazdaságfejlesztés hatékony területi, területhasználati orientálása érdekében, tekintettel a fenntartható fejlődésre, valamint a területi, táji, természeti, ökológiai és

³ Bóly Város Önkormányzata Képviselő-testületének 63/2007.(VIII.7.) sz. Kt. határozatával elfogadva egységes szerkezetben a módosításáról szóló 23/2009. (II.10.), 70/2010.(VIII.26.), 93/2012.(X.16.), 115/2013.(X.9.), 119/2014.(XI.11.), 126/2015.(XI.24.), 138/2016.(XI.15.), 110/2017.(VIII.31.), 142/2018.(XI.30.), 24/2022.(II.15.) és 43/2023.(III.14.) sz. Kt. határozatokkal

kulturális adottságok, értékek, honvédelmi érdekek és a hagyományos tájhasználat megőrzésére, illetve erőforrások védelmére.⁴

A BmTrT-ben jelölt települési térség lehatárolása a hatályos településszerkezeti terv figyelembevételével történt, a hatályos településszerkezeti terv és a területrendezési tervek összhangja biztosított.

Mivel az ITS-ben szerepeltetett fejlesztések a tervezés jelenlegi fázisában rendelkezésre álló ismeretanyag alapján nem igénylik a településszerkezeti terv módosítását, a stratégia és a területrendezési tervek összhangja is biztosított.

5.1.2 A stratégia és a fejlesztési tervek összhangja

5.1.2.1 Az Európai Unió által elfogadott, városfejlesztéssel kapcsolatos kiemelt dokumentumok

Az európai várospolitikák fókuszába egyre inkább a fenntarthatóság kerül. Ezt példázza:

Az Európai Bizottság Zöld Megállapodása (Green Deal) az ezzel szorosan összefüggő a Párizsi Megállapodás,

az ENSZ Új Városi Agenda-ja és

az ENSZ Fenntartható fejlődési célok közül a városokra vonatkozó cél (11. cél: Befogadó, biztonságos, ellenállóképes és fenntartható városok és egyéb települések kialakítása), valamint

az új Lipcsei Charta, amely a városi szintű megvalósulását teszi lehetővé az irányelveknek.

Az **Európai Zöld Megállapodás** (Green Deal) céljaival (pl. a városi területeken a forgalmi torlódások, a környezetszennyezés csökkentése, a körforgásos gazdaság megvalósítása, illetve az energiarendszer dekarbonizációja) összhangban vannak Bóly Város Önkormányzatának céljai (Környezettudatos város).

Az **új lipcsei chartában** (2020. november 30) az átalakuló városok három formája jelenik meg:

- Az *igazságos város*: esélyegyenlőséget és környezeti igazságosságot biztosítva mindenki számára, nemtől, társadalmi-gazdasági állapottól, kortól és származástól függetlenül.
- A *zöld város*: támogatja a globális felmelegedés elleni küzdelmet és a levegő, a víz, a talaj és a földhasználat magas környezeti minőségét, valamint a zöld és szabadidős területekhez való hozzáférést.
- A *produktív város*: szilárd pénzügyi alapok biztosítása mellett munkahelyek teremtése a fenntartható városfejlesztéshez a diverzifikált helyi gazdaságok és az innovációt támogató környezet révén.

Bóly Város eddigi fejlődése és a jövőre vonatkozó környezettudatos, versenyképes, fejlődő város víziója összhangban van a lipcsei charta irányelveivel.

⁴ <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a1800139.tv>

A 2021-27-es EU költségvetési időszakra vonatkozó stratégia dokumentumok

A koronavírus járvány társadalmi-gazdasági válság hívta életre az EU ösztönző csomagját, a **NextGeneration EU-t**, Ez a csomag 750 milliárd eurós keretösszeggel a koronavírus járvány okozta károk helyreállításához járul hozzá. Ennek a programnak – költségvetési forrásait tekintve – legnagyobb hányadát, 672,5 milliárd eurót, a Helyreállítási és Ellenállóképességi Eszköz (HEE, angol rövidítéssel RRF) teszi ki. A HEE hét zászlóshajó kezdeményezése (Megújulás, Korszerűsítés, Töltés, Kapcsolódás, Modernizálás, Kapacitásbővítés, Átképzés és továbbképzés) közül három a zöld átállással összefüggő, négy pedig a digitalizációs célok elérését támogatja.

Az Európai Unió regionális politikájának egyik legfontosabb finanszírozója az **Európai Regionális Fejlesztési Alap (ERFA)**, amelynek a 2021-2027-es időszakban a fő szakpolitikai célkitűzései a következők:

- Intelligens Európa
- Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa
- Jobban összekapcsolt Európa
- Szociális Európa
- A polgárokhoz közelebb álló Európa

Ezek a célkitűzések váltják a korábbi ERFA 11 célrendszert, amit a célok egyszerűsítésével és modernizációjával indokoltak.

Az Európai Unió 2021-2027 célkitűzéseinek és Bóly Város ITS céljainak összefüggését az alábbi táblázat mutatja be:

Európai Unió fő célkitűzései 2021-2027	Bóly ITS tematikus céljai
Intelligens Európa	T3. Tudásalapú, fejlelt gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely T4. Magas színvonalú városi és térségi közlekedés
Zöldebb, karbonszegény és ellenálló Európa	T5. Fenntartható energiagazdálkodás T2. Kisvárosias, vonzó épített környezet, táj-és településképp
Jobban összekapcsolt Európa	T3. Tudásalapú, fejlelt gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely T1. Minőségi élet magas színvonalú intézményhálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal

Szociális Európa	T1. Minőségi élet magas színvonalú intézményhálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal T6. Aktív közösségi élet és rekreáció
A polgárokhoz közelebb álló Európa	T1. Minőségi élet magas színvonalú intézményhálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal T6. Aktív közösségi élet és rekreáció T2. Kisvárosias, vonzó épített környezet, táj-és településkép

5. táblázat. Az Európai Unió 2021-2027 célkitűzéseinek és Bóly Város ITS céljainak összefüggése

A következő 2021-27-as EU költségvetési időszakra vonatkozóan, a regionális fejlesztés szempontjából leglényegesebb hazai dokumentumok a **Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz (TOP Plusz)** és a Magyarország Helyreállítási és Ellenállóképességi Terve (HET). Szükséges a tervezés során figyelembe venni a két dokumentum által megfogalmazott célrendszert.

TOP Plusz

TOP Plusz prioritásai Bóly ITS átfogó célok	Versenyképes megye	Klímaparát megye	Területi humán fejlesztések
Környezettudatos város	√	√	√
Polgári hagyományait őrző, lendületos város	√		√
Versenyképes, fejlődő város	√	√	√

6. táblázat: Az ITS és a TOP Plusz program illeszkedése

5.1.2.2 A stratégia illeszkedése az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptióhoz (OFTK)

A koncepcióban foglaltak szerint Magyarország 2030-ban Kelet-Közép-Európa egyik vezető gazdasági és szellemi központja lesz, lakosságának biztonságos megélhetést biztosító, az erőforrások fenntartható használatára épülő versenyképes gazdasággal, azzal összefüggésben gyarapodó népességgel, megerősödött közösségekkel, javuló életminőséggel és környezeti állapottal.

Ennek elérése érdekében az OFTK négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt, valamint 13, az átfogó céloknál egyenként jóval szűkebb tárgykörű ágazati és területi specifikus célt fogalmaz meg.

Az OFTK hosszú távú céljai:

- 1.) Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdasági fejlődés
- 2.) Népesedési fordulat, egészséges és megújuló társadalom
- 3.) Természeti forrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezetünk védelme
- 4.) Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet

Bóly Város átfogó céljai (Környezettudatos város, Polgári hagyományait őrző, lendületes város, Versenyképes város) összhangban vannak az OFTK átfogó céljaival, melyet az OFTK specifikus célkitűzései és a Bóly város középtávú (tematikus) céljainak illeszkedése is igazol. Ezt az illeszkedést az alábbi táblázat foglalja össze:

A középtávú városi célok és az OFTK specifikus célok illeszkedése

Bóly középtávú városi célok (tematikus célok) / OFTK specifikus célok	T1. Minőségi élet magas színvonalú intézmény-hálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal	T2. Kisvárosias, vonzó épített környezet, táj- és településkép	T3. Tudásalapú, fejlett gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely	T4. Magas színvonalú városi és térségi közlekedés	T5. Fenntartható energia-gazdálkodás	T6. Aktív közösségi élet és rekreáció	T7. Turisztikai termékpalletta szélesítése
Szakpolitikai							
Versenyképes, innovatív gazdaság							
Életképes vidék, egészséges élelmiszer termelés és ellátás, az élelmiszer-feldolgozó ipar fejlesztése							
Gyógyító Magyarország, egészséges							

társadalom, egészség- és sportgazdaság							
Kreatív tudástársadalom, piacképes készségek, K+F+I							
Értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom							
Jó állam, szolgáltató állam és biztonság							
Stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, környezetünk védelme							
Területi							
Az ország makro- regionális szerepének erősítése							
A többközpontú társzerkezetet biztosító városhálózat							
Vidéki térségek népességeltartó képességének növelése							
Kiemelkedő táji értékű térségek fejlesztése							
Területi különbségek csökkentése, társégi felzárkóztatás és							

gazdaságösztönzés elősegítése							
Összekapcsolt terek: az elérhetőség és mobilitás biztosítása							

7. táblázat: A középtávú városi célok és az OFTK specifikus célok illeszkedése

Jelmagyarázat:

	koherencia
	nincs közvetlen kapcsolat

5.1.2.3 A stratégia illeszkedése Baranya megye Területfejlesztési Koncepciójához és Programjához

BARANYA MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ 2030

A jövőképet szolgáló átfogó célok:

- 1) Magas hozzáadott értéket teremtő foglalkoztatást biztosító gazdaság kialakítása
- 2) Fenntartható, egészséges és megújuló társadalom
- 3) Környezet- és energiatudatos megye

Specifikus célok

- 1) Helyi gazdaságok fejlesztése, körforgásos gazdaság kialakítása
- 2) Tartós növekedésre képes gazdaság megteremtése
- 3) A jelenlegi és jövőbeni piaci igényekhez illeszkedő emberi erőforrás fejlesztés
- 4) Társadalmi felzárkózás elősegítése
- 5) Stratégiai erőforrások fenntartható használata
- 6) Elérhetőség és mobilitás javítása
- 7) Nemzetközi növekedési centrummá válás

A Koncepció fontos tevékenységként jelöli meg a Pécs-Villány Kiemelt Turisztikai Térség fejlesztését.

A koncepció azonosítja a Pécs-Bóly-Mohács növekedési tengelyt, mint lényeges gazdasági fejlesztési térséget, a Dél-Dunántúli Gazdaságfejlesztési Zóna programhoz illeszkedve.

A Baranya Megyei Területfejlesztési Koncepció és Bóly Város IKTS-ének illeszkedése

Bóly Integrált Településfejlesztési Stratégiája	Környezet- tudatos város	Polgári hagyomány ait őrző, lendületes város	Versenyképes, fejlődő városváros
Baranya Megyei Területfejlesztési Koncepció, 2030.			
Helyi gazdaságok fejlesztése, körforgásos gazdaság kialakítása	√		√
Tartós növekedésre képes gazdaság megteremtése	√		√

Bóly Integrált Településfejlesztési Stratégiája			
Baranya Megyei Területfejlesztési Konceptió, 2030.	Környezet- tudatos város	Polgári hagyomány ait őrző, lendület város	Versenyképes, fejlődő városváros
A jelenlegi és jövőbeni piaci igényekhez illeszkedő emberi erőforrás fejlesztés	√	√	√
Társadalmi felzárkózás elősegítése	√	√	√
Stratégiai erőforrások fenntartható használata	√	√	√
Elérhetőség és mobilitás javítása	√	√	√
Nemzetközi növekedési centrummá válás			

8. táblázat: A Baranya Megyei Területfejlesztési Konceptió és Bóly Város IKTS-ének illeszkedése

BARANYA MEGYEI TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAM - STRATÉGIAI ÉS OPERATÍV PROGRAM

A program alapját a Konceptióban már lefektetett, fentebb bemutatott átfogó és stratégiai célok alkotják. Az előző pontban bemutattuk Bóly ITS célrendszerének a koncepcióhoz való illeszkedését is.

A Baranya Megyei Területfejlesztési Program és Bóly ITS-ének illeszkedése

Bóly Integrált Településfejlesztési Stratégiája			
Baranya Megyei Területfejlesztési Program prioritásai	Környezet- tudatos város	Polgári hagyomány ait őrző, lendület város	Versenyképes, fejlődő városváros
I. prioritás: Külső erőforrásokra is			

Bóly Integrált Településfejlesztési Stratégiája Baranya Megyei Területfejlesztési Program prioritásai	Környezet- tudatos város	Polgári hagyomány- ait őrző, lendületes város	Versenyképes, fejlődő városváros
támaszkodó, a termelési kapacitások növelésére alapozott versenyképes gazdaság megteremtése a megyében			
II. prioritás: Külső erőforrásokra is támaszkodó, a termelési kapacitások növelésére alapozott versenyképes gazdaság megteremtése a megyében			✓
III. prioritás: A piaci igényekhez rugalmasan illeszkedő képzési struktúra kialakítása és fejlesztése			
IV. prioritás: Az élhetőbb települések, élhetőbb közösségek kialakulását szolgáló komplex fejlesztések, egészségtudatosság és egészségügyi prevenció az egészséges munkaképes társadalom biztosítása érdekében	✓	✓	
V. prioritás: A természeti erőforrások fenntartható használatán alapuló és klímatudatos környezetgazdálkodás	✓		

Bóly Integrált Településfejlesztési Stratégiája Baranya Megyei Területfejlesztési Program prioritásai	Környezet- tudatos város	Polgári hagyomány- ait őrző, lendületes város	Versenyképes, fejlődő városváros
	feltételeinek megteremtése		
	VI. prioritás: Az elérhetőség javítása, fenntartható közlekedési rendszerek létrehozásának előmozdítása	✓	

9. táblázat: A Baranya Megyei Területfejlesztési Program és Bóly ITS-ének illeszkedése

BARANYA MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT ITP-JE ÉS A BÓLYI ITS KAPCSOLATA

Bóly ITS Baranya Megyei Integrált Területi Program	Környezettudatos város	Polgári hagyományait őrző, lendületes város		Versenyképes, fejlődő város
Magas hozzáadott értéket teremtő foglalkoztatást biztosító gazdaság kialakítása	✓		✓	✓

Bóly ITS Baranya Megyei Integrált Területi Program	Környezettudatos város	Polgári hagyományait őrző, lendületes város		Versenyképes, fejlődő város
Fenntartható, egészséges és megújuló társadalom	✓	✓	✓	✓
Környezet- és energiatudatos megye	✓	✓	✓	✓

10. táblázat: A Baranya megyei Önkormányzat ITP-je és a bólyi ITS kapcsolata

5.1.2.4 A stratégia illeszkedése a Bóly településfejlesztési koncepciójához

A stratégia és a településfejlesztési koncepció hierarchiáját a 2. fejezet részletezi.

A stratégia középtávú városi céljai (tematikus célok) és a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott átfogó célok illeszkedését az alábbi táblázat mutatja be:

A középtávú városi célok és a TK átfogó célok illeszkedése

Átfogó célok / Középtávú városi célok (tematikus célok)	Környezettudatos város	Polgári hagyományait őrző, lendületes város	Versenyképes, fejlődő város
T1. Minőségi élet magas színvonalú intézményhálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal			
T2. Kisvárosias, vonzó épített környezet, táj- és településkép			
T3. Tudásalapú, fejlett gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely			
T4. Magas színvonalú városi és térségi közlekedés			
T5. Fenntartható energiagazdálkodás			
T6. Aktív közösségi élet és rekreáció			
T7. Turisztikai termékpaletta szélesítése			

11. táblázat: A középtávú városi célok és a TK átfogó célok illeszkedése

Jelmagyarázat:

	erős koherencia
	közepes koherencia
	nincs koherencia

5.1.3 A stratégia illeszkedése az ágazati tervekhez

5.1.3.1 A stratégia és Bóly gazdasági programjának illeszkedése

A településfejlesztési politika célkitűzései

Bóly Város Önkormányzat településfejlesztési politikájának legfőbb célkitűzése, hogy az önkormányzati vagyon a Képviselő-testület ciklusa alatt tartósan ne csökkenjen, inkább annak növelésére kell törekedni. Csak olyan fejlesztéseket vállaljon, melyekkel a megvalósuló eszközöket, programokat a működtetés során is zökkenőmentesen finanszírozni tudja.

A településfejlesztés széles nyilvánossága

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés a település számára ismert módon, a széles nyilvánosság biztosítása mellett történjen, mivel ez a biztosítéka annak, hogy az elméleti fejlesztési tervekből azok valósuljanak meg, melyek tényleg a település jövőjét, hosszú távú fejlődését, fejlesztését szolgálják.

A településfejlesztés nyilvánosságával kapcsolatos célkitűzések

- Folyamatosan karban kell tartani a település honlapját.
- A honlapon biztosítani kell a helyet
 - o a Képviselő-testület működésével kapcsolatos közérdekű adatoknak,
 - o a település intézményeinek,
 - o a településen megrendezett programoknak.
- A településfejlesztésbe be kell vonni a helyi lakosságot, vállalkozókat és önszerveződő közösségeket.

A településfejlesztés átgondoltsága

Az Önkormányzat Képviselő-testülete fontosnak tartja, hogy a településfejlesztés során azok az igények kerüljenek előtérbe,

- melyek olyan probléma megoldására, igény kielégítésére irányulnak, melyek alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási feladatokhoz kapcsolódnak, vagy
- melyek több településfejlesztési, üzemeltetési cél megvalósítását is segítik,
- melyek a település fejlesztése szempontjából felállított rangsorban előbbre vannak.
- A településfejlesztés átgondoltságát segíti a jelen gazdasági program, valamint az éves költségvetési tervek, melyek sorrendbe állítják a célokat, illetve részcélokat valósítanak meg a ciklus éve alatt.

A településfejlesztés során – az alapvető településüzemeltetési és közszolgáltatási célú fejlesztések kivételével – figyelembe kell venni a következőket:

- azokat a fejlesztéseket, programokat kell előtérbe helyezni,
- melyekhez kapcsolódva gazdasági számítások igazolják azt, hogy a fejlesztés eredményeként az Önkormányzat tartósan (legalább 4 éven keresztül) a korábbi éveknél magasabb bevétellel, illetve alacsonyabb kiadással számolhat, és/vagy
- melyek hosszú távon a népességszám emelkedését idézik elő,
- melyek munkahelyet teremtenek,

- melyek bármilyen módon pozitív hatással van Bóly megtartó erejére.
- bérlakások építése, vagy vállalkozás bevonása (városközpont, víztorony környéke)
- munkásszállások kialakítása

háttérbe kell helyezni azokat a fejlesztéseket, melyek

- a lakosság, vagy a vállalkozók nagyon szűk körét érintik, és mely fejlesztésekkel megvalósuló beruházás aránytalan nagy működtetési kiadásokkal jár,
- során létrejött beruházás üzemeltetése aránytalanul nagy terhet ró az Önkormányzatra, és adott közszolgáltatás más módon, kedvezőbb anyagi feltételekkel biztosítható.

A településrendezési terv

Az Önkormányzat területrendezési terve a településfejlesztés egyik alapküldetése, amely kijelöli a településen belül az egyes településrészek funkcióját, jellegét.

A Képviselő-testület feladata, hogy

- még ebben a ciklusban áttekintse a településrendezési tervet, szükség esetén lépéseket tegyen a rendezési terv módosítására,
- konkrét lépéseket tegyen a rendezési tervben szereplő fejlesztések megvalósítására.

Felkészülés a pályázatokra

Mivel a Képviselő-testület mandátumának időszaka alatt jelentős uniós pályázati források vannak, szükséges az, hogy a településfejlesztés egyik fontos eszközévé váljon a pályázati tevékenység.

A sikeres pályázatok érdekében:

- a pályázatok megírására a szükséges szakértelemmel és tehetséggel rendelkező személyt/személyeket kell keresni és megbízni (lehet külsős is), ajánlott felvenni a kapcsolatot más, sikeres pályázat írókkal is.
- lépéseket kell tenni az adott fejlesztés megyei, kistérségi, illetve régiós fejlesztési programba való illesztéséhez,
- a pályázatok benyújthatósága érdekében a kiemelt fontosságú fejlesztésekre előre terveket kell készíteni – mivel a tervezés, valamint az engedélyeztetés időigényessége miatt az adott pályázatban megadott határidő gyakran nem elegendő,
- folyamatosan keresni kell a pályázatokhoz szükséges önerő előteremtésének lehetőségét,
- együttműködés a sikeres pályázatok érdekében a helyi vállalkozásokkal, civil szervezetekkel, egyházakkal, környező településekkel

Településfejlesztési célok

Az Önkormányzat következő településfejlesztési céljai olyan célok, melyek a település általános fejlesztését segítik elő, valamint a közszolgáltatások biztosításához és fenntartásához kapcsolódnak.

Településfejlesztési célok:

- **építési telkek és ehhez kapcsolódva új utcák kialakítása,**
- **belterületi közút építése, felújítása**
- járda építés,

- kerékpárutak építése, felújítása
- középületek környezetének rendezése, parkolók kialakítása,
- csapadékvíz-elvezető rendszer építése, felújítása,
- ivóvíz hálózat bővítése, korszerűsítése
- Öntözőrendszer kialakítása a meglévő tározókból a település déli részén
- szennyvízhálózat fejlesztése belterületi és zártkerti településrészen, Ipari Park bővítéseként
- temető létesítményeinek további felújítása, fejlesztése
- **ipari területek vásárlása**
- **ipari parkban ingatlanok értékesítése**
- bérbe adható csarnokok építése uniós támogatással
- geotermikus közműrendszer bővítése, új termálkút kialakítása
- Kamerarendszer kialakítása rendszámleolvasókkal
- Játsszótér építése, felújítása
- **Kastélypark rehabilitációja**

A településfejlesztési célok közül kiemeltük azokat, amelyek kiemelten, projekt szinten is szerepelnek az ITS-ben.

5.1.3.2 A stratégia illeszkedése Bóly Város Helyi Esélyegynlőségi Programjához

A társadalmat érintő legfontosabb ágazati terv Bóly esetében a Helyi Esélyegynlőségi Program (HEP), amely a 2013-2017 közötti időszakra fogalmaz meg célokat a városra vonatkozóan.

„Bóly település Önkormányzata az Esélyegynlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- *az egyenlő bánásmód, és az esélyegynlőség biztosításának követelményét*
- *a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférést,*
- *a diszkriminációmentességet,*
- *szegregációmentességet,*
- *a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás, és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézmények- az óvoda kivételével- az őket érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel.”*

Mindezek – a HEP-ben megfogalmazott általános értékek – jogszabályi és erkölcsi kötelességévé is teszik a városnak, a helyi önkormányzatnak a település társadalmával való együttműködést, a helyi konfliktusok közös megoldását.

A HEP alapján a beazonosított hátrányos helyzetű társadalmi csoportok problémái, valamint azok kezelésére adott válaszok az Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezési folyamata során feldolgozásra, maximálisan figyelembevételre kerültek. Ezzel összhangban Bóly Város Önkormányzata számos programmal, beavatkozásokkal segíti a hátrányos helyzetű csoportok társadalomba való beilleszkedését, e csoportok tagjainak társadalmi elfogadottságát.

A gyermekek számára elsősorban az ellátórendszer kapacitásának és színvonalának a fejlesztése, valamint a sportolási és egyéb szórakozást nyújtó lehetőségek bővítése a legfontosabb.

Az idősek számára az info-kommunikációs akadálymentesítés folytatása, valamint az idősek otthonának fejlesztésével – a kastély épületében – az egészségügyi szolgáltatások fejlesztése emelhető ki.

A nők esetében a legjelentősebb problémát a tartós munkanélküliség jelenti. Ennek kezelésére a város támogatni kívánja a részmunkaidős foglalkoztatást, valamint a közmunka programba is tervezi a nők ily módon való bevonását.

A fogyatékkal élők számára a város vezetése fontosnak tartja a fizikai és info-kommunikációs akadálymentesítést.

A felsorolt célok megjelennek a HEP-ben, valamint az ITS-ben is. Az ITS-ben olyan cél nem került kijelölésre, mely a HEP céljainak megvalósítását nehezíti, vagy ellehetleníti.

5.1.3.3 A stratégia illeszkedése a gazdaságot érintő ágazati tervekhez

Bóly gazdaságfejlesztése elsősorban a Bólyi Ipari Park fejlesztésére, a helyi értékekre alapozó turizmusra, valamint a megújuló energiák növekvő használatára alapoz. Mindezek a célok a már említett nagyobb térségi tervekkel összhangban vannak. Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepcióban kerültek rögzítésre Magyarország gazdasági növekedését célzó szakpolitikai céljai. Ezek közül a legfontosabbak az alábbiak:

- Foglalkoztatás növelése, szakképzett munkaerő növelésével, valamint az inaktivitás valamennyi formájának csökkentése;
- Gazdasági versenyképesség növelése érdekében cél a vállalkozások terheinek csökkentése, a mikro, valamint kis- és középvállalkozások piacra jutásának, piaci esélyeinek növelése, a helyi erőforrások fokozottab használata, az elektronikus kereskedelem támogatása
- Az ipar fejlesztése érdekében a munkaerő fejlesztése és a K+F+I tevékenységek támogatása. A kiemelt gazdasági ágak közé tartozik az élelmiszeripar és a turizmus, amelyek Bóly esetében is kiemelt jelentőséggel bírnak.

Bóly integrált településfejlesztési stratégiájának elkészítésekor, a célok meghatározásakor mindezek figyelembevételre kerültek, így azok megvalósítása az országos célok elérését is elősegíti.

Baranya megye és a Dél-Dunántúli régió külön gazdaságfejlesztési koncepcióval nem rendelkezik. A megyei és a regionális tervekkel való összhang és kapcsolódás a korábbi fejezetekben bemutatásra került.

A felsoroltak mellett a helyi dokumentumok közül Bóly Város Önkormányzatának 2015-2019-re vonatkozó gazdasági programja került figyelembevételre a stratégia elkészítésekor.

A gazdasági programban általános és kiemelt célok kerültek megfogalmazásra, amelyek az alábbiak szerint foglalhatók össze:

- Az iparhoz kapcsolódó elképzelések közül az ipari park fejlesztése élvez prioritást, annak is elsősorban az infrastrukturális fejlesztése (T3. tematikus cél). Ehhez kapcsolódik a geotermikus fűtőrendszer fejlesztése (T5.), az elérhetőséget javító úthálózat kiépítése (T4.), a kerékpárút hálózat fejlesztése (T4.) és az optikai hálózat fejlesztése (T1.) is. Emellett marketing tevékenység, valamint a helyi vállalkozók támogatása emelhető ki, mely az ITS-be is átemelésre került.

- A mezőgazdasághoz kapcsolódóan szoros együttműködést szükséges megvalósítani a Bóly Zrt és Bóly-Töttösi Mezőgazdasági Zrt-vel. Emellett a lakosság bevonása a mezőgazdasági termelésbe biztos piac garantálásával, valamint a zártkerti belterületi kis ingatlanokon nagy munkaigényű, kézi művelésű növények, virágok, fűszerek termesztésének segítése képezi az önkormányzat célját (T3.).
- Bóly, mint idegenforgalmi desztináció elérése érdekében fejleszteni szükséges a település arculatát, valamint a helyi eseményeket is, melyek a városba érkező turisták számát növelhetik (T2., T7.).
- Egyes infrastrukturális fejlesztések gazdasági szempontból is jelentősek. Ezek közül a legfontosabbak, amelyek az ITS-ben is megjelennek: a város ivóvíz hálózatának rekonstrukciója, a tűzvíz gerinchálózat fejlesztése az egészségre káros ivóvízvezetékek cseréje(T1.), a geotermikus közműrendszer folyamatos bővítése (T5.), elkerülő út hiányzó szakaszának megépítése, kerékpárút építés az ipari park és Töttös irányába (T4.).

Mindezek a fejlesztések a megfogalmazott célrendszerhez igazodva Bóly népességmegtartó erejének növekedését, a magasan képzett lakosság arányának további növekedését kell eredményezniük. Az önkormányzat gazdálkodása tovább javuljon, éves mérlege továbbra is pozitív legyen, képes legyen nagyobb beruházások megvalósítására, valamint kiadásai csökkenjenek. A helyben letelepedő vállalkozások száma tovább növekedjen, melyek elsősorban helyi munkaerőt foglalkoztatnak.

A helyi gazdaság fejlesztésének nehezen számszerűsíthető, de fontos pillére az adópolitika, amelyhez kapcsolódóan az ITS is megfogalmaz ajánlásokat a városi célokkal összhangban. Bóly Város Önkormányzatának Képviselőtestülete csak olyan adórendeleteket fogad el, amely

- a lakosság számára még elviselhető anyagi terhet jelent,
- nem hat a vállalkozók működésének, fejlesztési elképzeléseinek gátjaként,
- nem terheli a vállalkozásokat a foglalkoztatottak számához kapcsolódva, inkább enyhít rajta.

A város gazdasági programjában megfogalmazott célok az Integrált Településfejlesztési Stratégia tervezési folyamata során teljes mértékben figyelembevételre kerültek, azokkal összhangban van.

5.1.3.4 A stratégia illeszkedése a város környezetvédelmi programjához

A jövőkép átfogó céljai közül a "Környezettudatos város" tartalmazza a legtöbb környezetvédelmi vonatkozású elemet. Ennek megfelelően a kulcsprojektek több projekteleme is támaszkodik és illeszkedik a város környezetvédelmi programjában megfogalmazott cselekvési programokhoz. Bóly város 2020-ig elérendő, középtávú stratégiai célkitűzései közül a kisvárosias, vonzó épített környezet, táj- és településkép érdekében a város környezetvédelmi programjának cselekvési programjai között is találunk kapcsolódási pontokat. A „Zöld város” program, mint kulcsprojekt több ponton és megfelelően illeszkedik a környezetvédelmi program települési és épített környezet védelmével kapcsolatos olyan programjaihoz, mint pl. a zöldfelületek fejlesztése, a zöldfelületek bővítése, zöldterület-gazdálkodás, előnyös településkép kialakítása. A város környezetvédelmi programjának cselekvési programjai közül a megújuló energiaforrások alkalmazása szintén több helyen visszaköszön a "zöld város" program termálvíz-hasznosítással és napelemparkokkal kapcsolatos elemeiben.

A hálózatos projektek közül a szennyvíztisztító telep fejlesztése - mint a minőségi élet magas színvonalú intézmény-hálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal középtávú városi cél eszköze - szerepel a város környezetvédelmi programjának cselekvési programjai között is. Szintén

hálózatos elem a közműhálózatok rekonstrukciója, amely a környezetvédelmi programban mint az ivóvízhálózat rekonstrukciója, az egészséges ivóvíz biztosítása jelenik meg. A közlekedési infrastruktúra fejlesztése a város területén szintén hozzájárul a környezetvédelmi program levegővédelmi célkitűzéseinek eléréséhez is.

Összességében az ITS továbbfejleszti és kibontja a környezetvédelmi program szakirányú és általánosabb elemeit, azokat tágabb települési kontextusba illesztve, a programmal mindvégig összhangban.

5.2 BELSŐ ÖSSZEFÜGGÉSEK

5.2.1 A célok logikai összefüggései

Bóly Integrált Településfejlesztési Stratégiája a 2014-2020 közötti időszakra a településfejlesztési koncepcióban megfogalmazott jövőkép és átfogó célok elérése érdekében 7 középtávú városi szintű tematikus célt jelöl ki.

A középtávú városi célok lefedik a városfejlesztés legfontosabb területeit, és megvalósulásukkal hozzájárulnak a város átfogó céljainak és jövőképének eléréséhez.

Az átfogó célok és a középtávú városi célok összefüggéseit az 5.1-6. táblázat mutatja be.

Bóly 2014-2020 közötti városfejlesztési célrendszerét a következő táblázat szemlélteti:

Bóly városfejlesztési célrendszere

Jövőkép						
„Bóly élenjáró, jómódú, polgári hagyományait őrző, folyamatosan megújuló, a következő generációknak is vonzó perspektívát nyújtani tudó kisváros.”						
Átfogó célok						
Környezettudatos város		Polgári hagyományait őrző, lendületes város		Versenyképes, fejlődő város		
Középtávú városi célok (tematikus célok)						
T1. Minőségi élet magas színvonalú intézmény-hálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal	T2. Kisvárosias, vonzó épített környezet, táj- és településképek	T3. Tudásalapú, fejlett gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely	T4. Magas színvonalú városi és térségi közlekedés	T5. Fenntartható energia-gazdálkodás	T6. Aktív közösségi élet és rekreáció	T7. Turisztikai termékpalletta szélesítése
Beavatkozások						
Kulcsprojektek		Hálózatos projektek		Akcióterületi projektek		

12. táblázat: Bóly városfejlesztési célrendszere

5.2.2 A célok és a helyzetértékelésben beazonosított problémák

A Bóly Integrált Településfejlesztési Stratégiájában kitűzött középtávú városi célok és az ezekhez rendelt projektek a megalapozó vizsgálat helyzetértékelő fejezetében megfogalmazott problémák megoldását célozzák.

A beazonosított problémák és a stratégiában az ezekre adott megoldások kapcsolata

Középtávú városi célok (tematikus célok)	Megalapozó vizsgálatban megfogalmazott problémák	A stratégiában a problémákra adott megoldások
T1. Minőségi élet magas színvonalú intézményhálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal	<ul style="list-style-type: none"> • Hiányosságok a szociális ellátás területén • Előregedett vízvezeték-hálózat • A villamos-, és hírközlő-hálózatok légvezetékes kialakításúak • Optikai hálózat kihasználatlan • Csapadékvíz elvezetési problémák a város több területén 	<ul style="list-style-type: none"> • Mikrotérségi óvoda, bölcsőde építése • Szociális alapszolgáltatás infrastruktúrájának bővítése • Nyugdíjsház építése • Közműhálózatok rekonstrukciója a város területén, Szennyvíztisztító telep fejlesztése • A központi területeken további légvezetékes hálózat megszüntetése az Ady E. és Rákóczi F. utcákban • Kiemelkedő színvonalú optikai hálózat adta lehetőségek sokrétű kihasználása szoftver-fejlesztéssel • Tűzvíz hálózat fejlesztése a pincefaluban • Belvízvédelem – meglévő árkok és vezetékek megújítása, újak építése a város területén
T2. Kisvárosias, vonzó épített környezet, táj- és településkép	<ul style="list-style-type: none"> • Városközpont megújítás még nem teljes körű • Alulhasznosított területek a városközpontban • Kevés az önkormányzati bérlakás • Kastélypark elhanyagoltsága • Patakmeder rendezetlensége 	<ul style="list-style-type: none"> • Kastélypark rekonstrukciója • Sétányok építése, utcabútorok kihelyezése, pihenő köztér és közösségi terek kialakítása a városközpontban • Alulhasznosított területek újrahhasznosítása • Kertészet • Hercegi víztorony térsége • Szabadság u. 3-5. • Rákóczi utcai ingatlanok (22. 24. és 30. szám) megvásárlása, átalakítása bérlakásokká • Versendi-vízfolyás rehabilitációjának előkészítése

T3. Tudásalapú, fejlett gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely		<ul style="list-style-type: none"> • Önkormányzati csarnok-építés (2 db 1000 m²-es üzemcsarnok) • Ecoeline Zrt. telephelyének fejlesztése • Eckerle-Automobile Kft. telephely bővítés (K-TEC) • Élelmiszer feldolgozó központ építése • Üvegház park építése
T4. Magas színvonalú városi és térségi közlekedés	<ul style="list-style-type: none"> • Hiányos térségi kerékpárút kapcsolatok • Elkerülő út délnyugati szakaszának hiánya • Rossz minőségű út- és járdaszakaszok a városban • Gyalogos kapcsolat hiánya az Ady Endre utca és a kastélypark között 	<ul style="list-style-type: none"> • Ipari park elérhetőségének javítása a DNy-i elkerülő út megépítésével • Járdaeépítések a város területén • Átkötő utak építése a pincefaluban • Útfelújítások a város területén • Kastélypark megközelítését szolgáló díszburkolatos közterület kialakítása az Ady Endre utcából a kertészet területén
T5. Fenntartható energiagazdálkodás	<ul style="list-style-type: none"> • A geotermikus energiaszükséglet biztonságos kielégítése a meglévő termelő- és visszasajtoló kapacitás rugalmassá tételével • Egysíkú a megújuló energia hasznosítás – napenergia hasznosítás a villamos energia rendszer fogadókészségével összhangban 	<ul style="list-style-type: none"> • Termásvíz felhasználás biztonságosabbá tétele a meglévő kutak rugalmas rendszerré fejlesztésével • Termásvíz hasznosítása üvegházpark üzemeltetésében • Termásvíz hasznosítása élelmiszer feldolgozó központ üzemeltetésében • Napelem park létesítése az ipari parkban • Naperőmű építése a Nyárádi u. mellett • Napelemek felszerelése intézményekre
T6. Aktív közösségi élet és rekreáció	<ul style="list-style-type: none"> • Közösségi terek szükségessége • Rekreációs lehetőségek szükségessége 	<ul style="list-style-type: none"> • Zöldterületek rekonstrukciója, játszóterek építése • Aktív rekreációs terület kialakítása • Sportcsarnok építése uszoda lefedéssel • Tornaterem felújítása • Sétányok építése, utcabútorok kihelyezése, pihenő köztér és közösségi terek kialakítása a városközpontban
T7. Turisztikai termékpaletta szélesítése	<ul style="list-style-type: none"> • A turizmus alulreprezentált gazdasági ágazat a városban • Turisztikai attrakciók hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> • Fogyatékkal élők számára elérhető turisztikai lehetőségek megteremtése (szálláshely, programok, marketing) • Bor- és gasztroturizmus fejlesztése

	<ul style="list-style-type: none"> • Mohács-Bóly fehérborút országosan gyenge ismertsége • Megfelelő színvonalú turisztikai marketing hiánya 	<ul style="list-style-type: none"> • Országos és térségi túra- és zárandokutakhoz való kapcsolódás (útvonal kijelölése, szálláshely, marketing) • Békáspusztai turisztikai fejlesztése • Az attrakciók turisztikai terméké fejlesztése
--	--	---

13. táblázat: A beazonosított problémák és a stratégiában az ezekre adott megoldások kapcsolata

5.2.3 A stratégia megvalósíthatósága, a célok megvalósítása érdekében tervezett tevékenységek egymásra gyakorolt hatása

A Bóly Integrált Településfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott középtávú városi célok szorosan kapcsolódnak a város településfejlesztési koncepciójában megfogalmazott célrendszerhez, a középtávú városi célokhoz kapcsolódó projektek valós problémák megoldására adnak lehetőséget. A városfejlesztési akciók pénzügyi tervének nagyságrendje reális, a lehetséges finanszírozási források várhatóan elérhetőek lesznek.

Összességében megállapítható, hogy a stratégia megvalósíthatósága reális.

A középtávú városi célok egymásra gyakorolt hatása

	T1. Minőségi élet magas színvonalú intézményhálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal	T2. Kisvárosias, vonzó épített környezet, táj- és településkép	T3. Tudásalapú, fejlett gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely	T4. Magas színvonalú városi és térségi közlekedés	T5. Fenntartható energiagazdálkodás	T6. Aktív közösségi élet és rekreáció	T7. Turisztikai termékpalletta szélesítése
T1. Minőségi élet magas színvonalú intézményhálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal		++	++	+	+	++	+
T2. Kisvárosias, vonzó épített környezet, táj- és településkép	++		0	+	0	+	+
T3. Tudásalapú, fejlett gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely	+	0		++	+	0	++
T4. Magas színvonalú városi és térségi közlekedés	+	+	++		0	+	+
T5. Fenntartható energiagazdálkodás	+	0	+	0		0	0
T6. Aktív közösségi élet és rekreáció	++	+	0	+	0		+
T7. Turisztikai termékpalletta szélesítése	+	+	++	+	0	+	

14. táblázat: A középtávú városi célok egymásra gyakorolt hatása

Jelmagyarázat: ++ erős pozitív hatás; + pozitív hatás, 0: semleges hatás

Az ITS-ben szerepeltetett projektekben meghatározott tevékenységek a középtávú városi célokhoz illeszkednek. A középtávú városi célok és a projektek kapcsolatrendszerét a 3.1-1. táblázat mutatja be.

- Az intézményhálózat és a közmű infrastruktúra fejlesztését célzó projektek megvalósulása erősíti a vonzó épített környezet kialakítását.
- Az oktatási intézmények fejlesztése elősegíti a tudásalapú gazdaságban alkalmazható munkaerő magas színvonalú képzését.
- A munkahelyteremtést célzó, a turisztikai ágazatot és az ipari park akcióterületet érintő projektek megvalósulásával nő a foglalkoztatottság, amely hozzájárul a minőségi élet kialakulásához.
- A minőségi élethez, a polgári életformához szorosan kapcsolódik az aktív közösségi élet, amelynek megteremtését külön projektek támogatják.
- A megújuló energiaforrások hasznosítását célzó projektek megvalósulása javít a környezet állapotán, gazdaságosabbá teszi az önkormányzat gazdálkodását, ezáltal több forrás fordítható a köz javára.
- A rövid élelmiszerlánc kialakítását célzó projektek plusz bevételhez juttatják a kistermelőket, hozzásegítve őket életszínvonaluk emeléséhez.
- A zöldterületek fejlesztése javítja a településképet, új, a szabadidő aktív és hasznos eltöltésére szolgáló helyszínekkel hozzájárul a minőségi élet kialakulásához.
- A külső és belső közlekedési hálózat fejlesztése a megközelíthetőség javításával erősíti a gazdaságot, ezáltal közvetve segíti a minőségi élet kialakulását.
- A stratégiában szerepeltetett projektek megvalósulásával kialakuló vonzó épített környezet és településképet, a sportolási és rekreációs lehetőségek, a szabadidős programok, a fejlett intézményhálózat és infrastruktúra, a minőségi munkahelyek, az olcsó bérlakások elősegítik a fiatalok, ezen belül is az értelmiség helyben tartását, amely Bóly hosszútávú, fenntartható fejlődésének alapja.

6 A STRATÉGIA MEGVALÓSÍTHATÓSÁGÁNAK FŐBB KOCKÁZATAI

Az Integrált Településfejlesztési Stratégia megvalósítását több tényező is befolyásolhatja.

A város távlati fejlesztésének gátját jelentő legfontosabb veszélyek felsorolását a megalapozó vizsgálat helyzetértékelő munkarészában szakterületenként kidolgozott SWOT-analízisek tartalmazzák.

A stratégia megvalósíthatóságának főbb kockázatai a projektek ütemezéséhez köthetően csoportosíthatók. A kockázatok egyik része a város által befolyásolható belső, másik része a város hatáskörén kívül eső külső tényező.

Kockázatok megnevezése és kezelésének módja

Kockázat megnevezése	Valószínűség (1-10)	Hatás (1-10)	Kockázatkezelés módja
Előkészítés			
Változó tervezési környezet és támogatási rendszer	8	8	A változások folyamatos figyelemmel kísérése, azokra való felkészülés. Amennyiben lehetőség nyílik a módosítások véleményezésében való aktív részvétel.
Saját erő hiánya	2	6	Forráslehetőségek felkutatása.
Projekttek előkészítése elhúzódik	2	7	Projekttek legmagasabb fokú előkészítettségi szintjének biztosítása (tervek, tanulmányok)
Nyertes pályázat esetén a szerződéskötés csúszik	3	6	Szerződéskötési feltételek gyors teljesítése, amennyire lehetséges már a pályázat benyújtásakor a szerződéskötéshez szükséges dokumentumok rendelkezésre állása.
Önkormányzati jogszabályi környezet összhangjának hiánya (pl. a projekt nem illeszkedik a településrendezési eszközökhöz)	4	8	Megfelelő és időbeni előkészítés, tervek összhangjának vizsgálata és megteremtése.
Hatósági engedélyek csúszása	3	5	Tartalékidő tervezése.
Közbeszerzési eljárás csúszása	7	8	Ütemtervben tartalékidő képzése.
Megvalósítás			
A megvalósításhoz szükséges pénzügyi források alultervezése	5	5	Tapasztalt szakember bevonása a projektek előkészítésébe, valamint tartalék-keret képzése az előre nem tervezhető kiadások fedezésére.
A kivitelezés során előre nem látható műszaki problémák jelentkeznek	3	5	Részletes projektervek, alapos műszaki tervek és költségvetések készítése. Megvalósítás közben jelentkező esetleges többletköltségek kezelésére tartalék-keret képzése.
Lakossági ellenérzés alakul ki	3	5	A lakosság bevonása és folyamatos tájékoztatása az előkészítés és a megvalósítás során
Fenntartás			
Fenntartási költségek a tervezettnél magasabbak	3	6	Korszerű technológiák alkalmazása, valamint a tervezés során előzetes

			kalkuláció készítése az éves átlagos fenntartási költségekre vonatkozóan.
Az önkormányzat likviditása veszélybe kerül a fejlesztések miatt	3	8	A fejlesztések egymásutániségának, egymásra épülésének tervezése. A beruházások során a város kiemelt figyelmet fordít arra, hogy jövedelemtermelő fejlesztéseket hajtson végre.
A vállalkozások a vártnál kisebb bevételt realizálnak és elhagyják a várost, vagy csökkentik a termelésüket	3	6	A város és a helyi vállalkozások között széleskörű kooperáció zajlik, hogy az igények és a célok között összhang legyen mind a két fél részéről.

15. táblázat: Kockázatok megnevezése és kezelésének módja

7 A MEGVALÓSÍTÁS ESZKÖZEI ÉS NYOMON KÖVETÉSE

7.1 A CÉLOK ELÉRÉSÉT SZOLGÁLÓ FEJLESZTÉSI ÉS NEM BERUHÁZÁSI JELLEGŰ ÖNKORMÁNYZATI TEVÉKENYSÉGEK

A fejezet azon önkormányzat által végzett tevékenységeket foglalja össze, amelyek segítik, támogatják az integrált településfejlesztési stratégiában, valamint más, stratégiai jellegű dokumentumokban megjelölt fejlesztési célok elérését. A város biztosíthatja ezt a megfelelő keretek előteremtésével, valami szabályozó, rendeletalkotó tevékenységével. Ideális esetben ez a két típusú tevékenység együtt jelenik meg és az elérni kívánt célok irányába egyszerre hatnak.

7.1.1 Fenntartható Energia Akcióprogram (SEAP)

Magyarországon az üvegházhatású gázok kibocsátása az elmúlt 25 évben mintegy 40 százalékkal csökkent, elsősorban a nehézipar leépülése és az agrártermelés visszaesése miatt. A globális éghajlat-változási folyamat azonban tovább gyorsult és ezek a hatások a medence-jelleg miatt Magyarországot erőteljesebben érintik, mint Európa más földrajzi térségeit. A szakértői vizsgálatok szerint az ipar és a mezőgazdaság területén már csak kis dekarbonizációs lehetőség mutatkozik Magyarországon, ugyanakkor az energiatermelésben és -elosztásban, valamint az épületenergetika, továbbá a közlekedés területén van még mód az üvegházhatású gázok kibocsátásának érdemi csökkentésére.

Az önkormányzatok döntő szerepet játszanak a klímaváltozás hatásainak enyhítésében, főleg, ha figyelembe vesszük, hogy az energiafogyasztás és a CO₂-kibocsátás 80%-a városi tevékenységhez kapcsolódik. Az Európai Unió klíma- és energiacsomagjának 2008-ban történt elfogadását követően az Európai Bizottság által létrehozott Polgármesterek Szövetsége támogatja a helyi önkormányzatok fenntartható energiapolitika megvalósítása során tett erőfeszítéseit és a helyi és regionális szereplőket az uniós célkitűzések teljesítése érdekében mozgósítja.

A Fenntartható Energia Akcióprogram (SEAP) kulcsfontosságú konkrét intézkedéseket és projekteket tartalmaz. Az energia-megtakarításon kívül a SEAPegyb eredményeket eléréséhez is hozzájárul, mint például:

- helyváltoztatást nem igénylő szakmunkák és stabil munkahelyek létrehozása;
- egészségesebb környezet és életminőség;
- jobb gazdasági versenyképesség és az energiától való nagyobb függetlenség.

A SEAP lehetőséget biztosít az anyag- és energiatakarékos technológiák alkalmazásával az ipar, az állattenyésztési ágazatok és az ahhoz kapcsolódó élelmiszeripar fejlesztésére is. A SEAP-okban a helyi önkormányzatok önkéntesen kötelezettséget vállalnak az energiahatékonyság javítására és a megújuló energiaforrások fokozott hasznosítására azért, hogy Magyarország összességében elérje az Európai Unió által 2020-ra kitűzött 20%-os CO₂-kibocsátás csökkentését.

A SEAP alapján a TOP támogatást biztosít az önkormányzati tulajdonú épületállomány energiahatékonyság központú rehabilitációjára és a megújuló energiaforrások alkalmazására. Az energiamenedzsmentet pedig önkormányzati kedvezményezett esetén a TOP támogatja. Bóly Város Önkormányzata e lehetőségekkel élni kíván, és a TOP pályázati lehetőségeit folyamatosan nyomonköveti és helyi kommunikációjában a SEAP alapelveit kommunikálja, hogy a piaci és civil szereplők is érezzék ennek fontosságát.

7.1.2 Fenntartható városi mobilitási terv (SUMP)

A fenntartható városi mobilitási terv olyan új koncepció, amely alapvetően az EU által meghatározott klímavédelmi és energiahatékonysági célokat segíti. Az újdonságot a korábbi közlekedéstervezési gyakorlathoz képest az jelenti, hogy:

- nagyobb hangsúlyt helyez a lakosság és a különböző érdekcsoportok bevonására,
- a különböző szakpolitikai területek összehangolására (pl. közlekedés, területfejlesztés, gazdaságfejlesztés, környezetvédelem, szociális ügyek, egészségvédelem, közbiztonság, energetika stb.), valamint
- a térségi/agglomerációs kooperációra.

A városi mobilitási terv legfontosabb hozzáadott értéke a költségmegtakarítás az önkormányzat és a városi szereplők számára, a személyre szabott közlekedési megoldások a várost használó csoportok számára, valamint a jobb, élhetőbb városi környezet. A fenntartható városi mobilitás-tervezés során mód van akár egyének (iskolások, mozgáskorlátozottak, idősek stb.), akár vállalkozások számára a multimodális, ajtótól ajtóig való közlekedési megoldások kidolgozására. A mobilitás-tervezés a közúti infrastruktúra fejlesztése helyett olyan kiegyensúlyozott intézkedéscsomagban gondolkodik, amelyben jelentős szerepet kapnak a mérsékelt költségvonzatú közlekedésszervezési intézkedések. Az integrált tervezési megközelítés segíti a környezetbarát ágak, megoldások felé való átrendeződést, ami azért is fontos, mert a városoknak sokszor egymással versengő jogi kötelezettségnek kell megfelelniük (pl. levegőtisztaság javításával, zajterhelés csökkentésével stb. kapcsolatos országos és EU-s elvárások.) A Fenntartható Városi Mobilitási Terv funkcionális városban gondolkodik, a tervezés az együttműködésre alapoz.

7.1.3 A város közterületeinek közösségi használata és a helyi identitástudat növelése – a **boldog város**

A jól működő városok felé elvárás, hogy az aktív és kulturált pihenéshez, szórakozáshoz, kikapcsolódáshoz, művelődéshez szorosan kötődő szolgáltatásokat is nyújtson, amelyek nemcsak a lakosság igényeit elégítik ki, hanem kiemelkedő szerepet játszhatnak az új (gazdasági, szolgáltatási, innovációs) fejlesztések megtelepedésében is.

E feladat magában foglalja a városi parkok és zöldterületek karbantartását, a vendéglátás, művelődési intézmények eltérő lakossági-, és turista-igényekhez igazodó összehangolt és ötletes fejlesztését, támogatását is. Kiemelten érdemes támogatni a szabadidő értékes eltöltésével, a sporttal, az egészségtudatra neveléssel összefüggő piaci és civil kezdeményezéseket.

Ehhez kapcsolódik a helyi identitás és a lokálpatriotizmus erősítése is. A kultúra és tudás ma már a modern gazdaság és társadalomfejlesztés alapvető támogatója. A közösséghez és a lakóhelyhez kötődés, az identitástudat, lokálpatriotizmus, valamint a társadalmi szolidaritás megteremtése érdekében a társadalmi kapcsolatok tudatos építésének célrendszere szükséges, mivel nélküle nem lehet növelni az itt élők életminőségét és együttműködési készségüket sem. Ennek érdekében az identitást erősítő események mellett további lehetőség a sajátos meghatározottságú városrészek (telepek), civil – városszépítő (építő, ápoló) szervezeteinek támogatása, illetve újabbak létrehozásának támogatása.

A tudásalapú és a modern korrallépést tartó okos város program erősítheti a helyi identitást, a lakosok közötti kapcsolattartást, valamint jelentős marketing szereppel bír. Tőkevonó képessége sem elhanyagolható, ezáltal elősegítheti a magasan kvalifikáltak számára vonzó munkahelyek létesítését.

7.1.4 Helyi klímastratégia

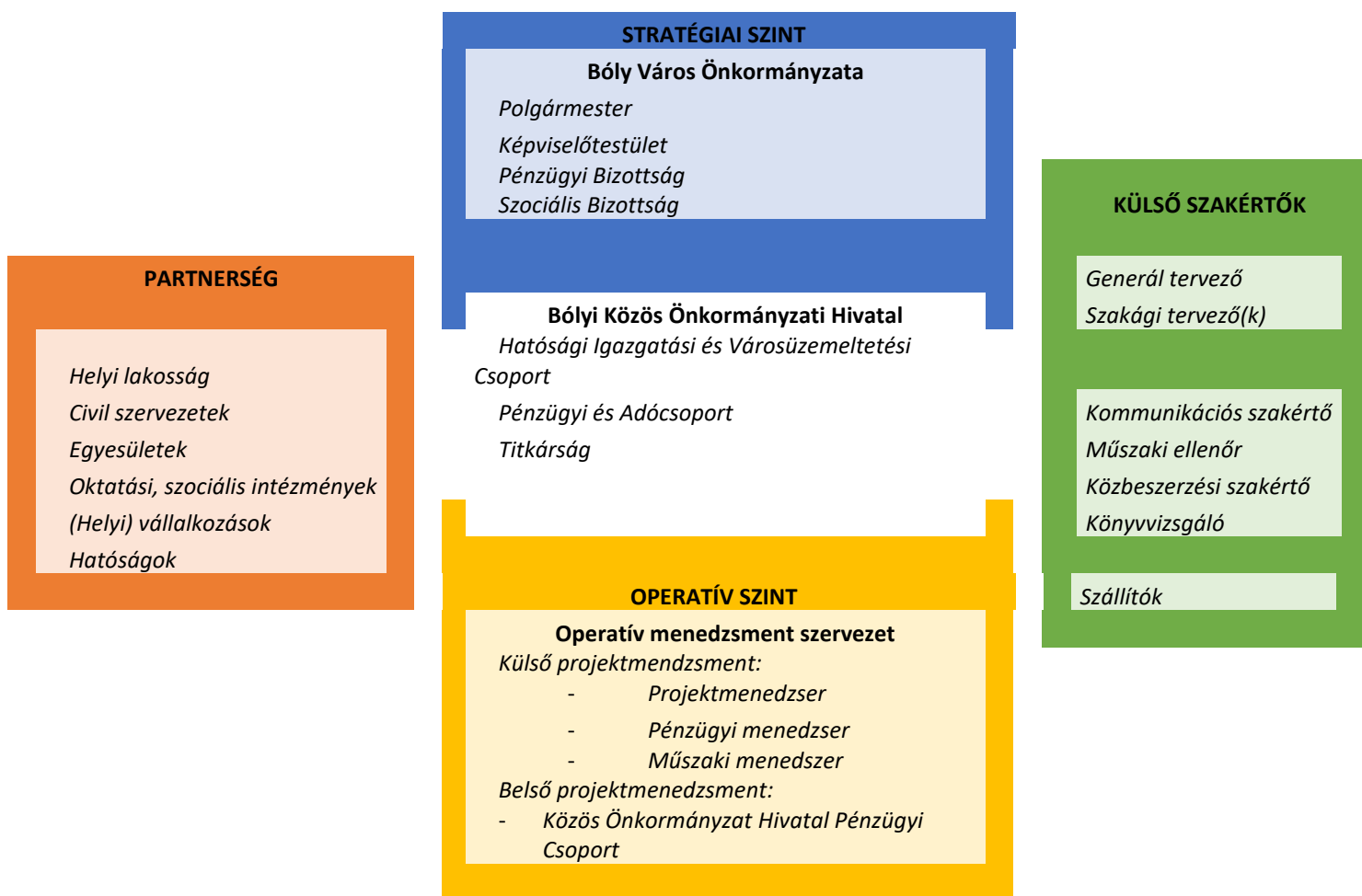
Magyarország kitettsége és sérülékenysége az éghajlatváltozás várható hatásainak szempontjából globális és európai mércével mérve is jelentős. Vizsgálatok támasztják alá, hogy az országon belüli, a klímaváltozás hatásaival szembeni térségi sérülékenység is igen nagy eltéréseket mutat. A klímaváltozás kiváltó okainak megfékezése, csökkentése globális összefogást kíván, ugyanakkor a várható negatív hatásokra való hatékony felkészülés – lokális tervezést és helyi megoldásokat kíván. Ezért fontos az éghajlatváltozás hatásaira való felkészülést és az alkalmazkodást elősegítő a települési szintű klímastratégiák és programok kidolgozása.

7.1.5 Szabályozási tevékenységek, eszközök

- A „**tervalku**” (Településfejlesztési Megállapodás/Szerződés), amely lehetővé teszi, hogy egyes nagy beruházások esetén, amely a település területén zajlik le, a beruházó és a települési önkormányzat között olyan szerződés köttessen, amely mindkét fél számára előnyös és rögzített fejlesztési feladatokkal bír;
- Az **önkormányzat elővásárlási jogának gyakorlása** területek kivásárlásakor;
- **Városmarketing célú tevékenységek:** a város az integrált településfejlesztési stratégiában megfogalmazott célokkal, valamint azok eszközrendszerével összhangban, az ebben szereplő célok elérése érdekében hajtja végre marketingtevékenységét. Ehhez kapcsolódik a marketingkommunikáció, mint eszköz a magánbefektetők bevonására, a lehetséges, kölcsönösen eredményes partneri együttműködések kialakítására, valamint a létesítmények kihasználtságának növelésére. Mindez a fejlesztési eredmények ismertebbé tételét, a város által tervezett programok minél nagyobb vonzerejének kialakítását szolgálja. A marketingstratégia megvalósítása során a különböző brandekhez való csatlakozást napirenden tartja az önkormányzat, illetve helyi kezdeményezések támogatásával azokat valódi helyi, bolyi branddé emeli;
- A városmarketing célú tevékenységekhez hasonlóak, de attól kissé eltérnek a **társadalmi befogadást, a környezeti fenntarthatóságot, az integrációt elősegítő szemléletformáló akciók**. Ennek keretében a város önkormányzata rendezvényeket, társadalmi akciókat szervez, melyekben a fenti célokat ismerteti meg a lakossággal és a helyi vállalkozókkal, hogy azok a mindennapjaikba is átültessék azokat.
- **Helyi adó- és illetékkezdményekkel** bizonyos esetekben a magántőke mobilizálható, amelyet a Tervalkuban / településrendezési szerződésben rögzíthetnek a felek;
- **Ingatlangazdálkodási koncepció**, melynek keretében a város saját tulajdonú ingatlanait felméri, azok hasznosíthatóságát számba veszi.
- **Helyi gazdaságfejlesztési támogatások** keretében a településen fejlesztő vállalkozások számára foglalkoztatási támogatások, illetve a vállalkozás mérete alapján egyéb támogatásokat, pl. vállalkozóvá válás támogatása, nyújt a város önkormányzata.
- A város vezetése a helyi vállalkozásokkal együttműködve a **képzési rendszerbe** is beemeli a gazdasági szereplők igényeit, hogy azok minél sikeresebben működhessenek a helyben rendelkezésre álló képzett munkaerő által.
- Az **önkormányzat kommunikációjában** a gyorsaságra, pontosságra és nyilvánosságra helyezi a hangsúlyt. Fontos számára, hogy a lakosok, és a helyi gazdasági szereplők is egy együttműködő, kezdeményező hivatallal találkozzanak nap, mint nap. Ehhez a digitális kommunikációt erősíti a város, elsősorban az online megjelenésének fejlesztése által, pl. GYIK létrehozása a helyi ügyek intézésének gyorsítása érdekében.

Az aktív városfejlesztési stratégia elsődleges eszköze az önkormányzat számára a kijelölt városfejlesztési akcióterületeken tervezett városfejlesztési akciók végrehajtása a közszféra és a magánszféra strukturált együttműködésével.

7.2 AZ INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA MEGVALÓSÍTÁSA SZERVEZETI KERETEINEK MEGHATÁROZÁSA

4. ábra: A stratégia megvalósításának szervezeti keretei

Az ITS megvalósítása során a döntéshozói szintet Bóly Város Képviselőtestülete jelenti. A döntéselőkészítési feladatokat a Bólyi Közös Önkormányzati Hivatal adott szervezeti egységei végzik.

A stratégiai menedzsmentet a polgármester, a képviselőtestület és a Pénzügyi Bizottság alkotja. Fontosabb feladatuk:

- Az ITS megvalósításának nyomonkövetése, elvárt eredmények, hatások értékelése.
- Az operatív menedzsment szint tevékenységének stratégiai szintű felügyelete, céljainak meghatározása, eredményeinek értékelése, szükség esetén korrekció kezdeményezése.

Az ITS megvalósításával kapcsolatos döntéselőkészítő feladatokat a Közös Önkormányzati Hivatal adott szervezeti egységei, elsősorban a Hatósági Igazgatási és Városüzemeltetési Csoport valamint a Pénzügyi és Adócsoport végzi.

- A városi társadalom és gazdaság igényeinek és lehetőségeinek feltárása, azok változásainak beépítése az ITS-be.

- A városfejlesztés külső és belső környezetében bekövetkezett változások figyelemmel kísérése, a célokra gyakorolt hatások elemzése.
- ITS partnerségi egyeztetések szakmai irányítása, felügyelete
- Szakmai stratégiai szinten a településközi koordináció biztosítása.

Az ITS-ben körvonalazott fejlesztések megvalósításának menedzsmentje az operatív menedzsment szervezet feladata

Amegvalósítani tervezett fejlesztéseket nem egy központi menedzsmentszervezet fogja össze, hanem a város képviselőtestülete, melynek operatív megvalósításáért, koordinálásért a Közös Önkormányzati Hivatal illetékes csoportjai, valamint a Pénzügyi Csoport felel. Az egyes fejlesztések során a város vezetése igénybe veszi, támogatja szakmailag a civil szervezetket, kiemelten közülük a Zengő Duna Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesületet; valamint a gazdasági élet szereplői közül az ipari park vezetésével való szoros együttműködés emelendő ki.

Az együttműködések és a megvalósítás során az alábbiakra helyezi különösen a város a hangsúlyt

- ITS partnerségi egyeztetések anyagainak előkészítése, előterjesztése döntés-előkészítésre.
- A döntéshozók részére éves jelentés készítése az ITS megvalósításáról, a változó külső, belső tényezőkről, korrekciókról, társadalmi igények változásáról.
- ITS megvalósítási folyamatáról a lakosság tájékoztatására alkalmas információk összeállítása, évente legalább egyszer, jelentősebb változások esetén többször is.

7.3 PARTNERSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ ITS TERVEZÉSE ÉS MEGVALÓSÍTÁSA SORÁN

A településfejlesztési koncepcióról, az integrált településfejlesztési stratégiáról és a településrendezési eszközökről, valamint egyes településrendezési sajátos jogintézményekről szóló 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendeletnek megfelelően a partnerségi egyeztetés, együttműködés nem csak része, hanem kerete is a tervező munkának. Az előkészítés és a teljes tervezési munka, majd a követés során biztosított a tervezés, majd a megvalósítás folyamatának, tartalmának nyilvánossága, a helyi társadalom és gazdaság szereplőinek partnerként történő bevonása. A partnerség, mint horizontális alapelv érvényesítése elengedhetetlen

- a települések jövőbeni társadalmi, gazdasági, kulturális fejlesztéseit, térszerkezetük alakulását, a tervezett fejlesztési programok irányait, a projektszintű forrásbevonást, a pályázatok tárgyát, volumenét és szinergiáját meghatározó, megalapozó stratégia, a tervezési dokumentumok tervezési folyamatában,
- a megvalósítás folyamatában,
- a felülvizsgálat és értékelés, a szükséges korrekciók meghatározása során.

A partnerségi egyeztetési módszerek, eszközök és célcsoportok kiválasztása során meghatározó szempont volt, hogy a társadalom- és gazdaságfejlesztés hatékony és fenntartható módon való formálása csak a helyi közösség bevonásával, széles körű elköteleződésével, a helyi értékek és problémák feltárására alapozottan képzelhető el. A tervekészítés folyamatába a társadalmi folyamatokban meghatározó, vagy a stratégia megvalósításában kulcsszerepet betöltő szervezetek és azok képviselői mind bevonásra kerülnek. Ezáltal a szervezetek tevékenységének jövőbeni eredményeit és elképzeléseit már a tervezés során meg lehet határozni, ezáltal a stratégiai célok vagy a kulcsprojektek közé azokat be lehet építeni.

A tervezés során a partnerségi folyamatba bevont szereplők részvételével az alábbi egyeztetések zajlottak:

2015. január 15.	Kapcsolatfelvétel, nyitótalálkozó
2015. február 4.	1. műhelytalálkozó – Települési helyzetkép meghatározása (Irányító csoport, Munkacsoportok)
2015. február 27.	Városkörnyéki egyeztetés
2015. március 4.	2. műhelytalálkozó – Megalapozó vizsgálat eredményeinek ismertetése, koncepció fejlesztési irányainak meghatározása (Irányító csoport, Munkacsoportok)
2015. március 11.	Megalapozó vizsgálat elfogadása (Irányító csoport)
2015. március 26.	A koncepció célrendszere, valamint a stratégiai célok, irányok egyeztetése (Irányító csoport és Önk. munkacsoport)
2015. április 23.	3. műhelytalálkozó – Településfejlesztési koncepció véleményezése és a stratégia egyeztetése (Irányító csoport, Munkacsoportok)

A műhelytalálkozókkal párhuzamosan széleskörű társadalmi egyeztetés is zajlott, az adott munkafázis anyaga észrevételeket kérve megjelent a város honlapján.

7.4 TELEPÜLÉSKÖZI KOORDINÁCIÓ MECHANIZMUSAI, EGYÜTTMŰKÖDÉSI JAVASLATOK

Az önkormányzat a város térségi szerepköréhez igazodva folyamatosan elvégzi az ITS végrehajtása során a térségi egyeztetéseket, amelyek biztosítják, hogy a város stratégiai fejlesztési irányai és az

ehhez illeszkedő fő beavatkozások összhangban legyenek a környezet főbb szereplőinek stratégiáival és projektjeivel.

A település járásközponti szerepéből adódóan kiemelt fontosságúnak tartja a nagyobb térségi hatással bíró projektek esetében az érintett településekkel való kooperációt. Ezaz előkészítéstől a megvalósításon keresztül a fenntartásig a teljes folyamatot felöleli. Ennek jelentőségét emeli, hogy a város egyes fejlesztései nemcsak a várost, hanem járásának települését is érintik, mivel a térség lakói a városban veszik igénybe a szolgáltatások többségét, sokan itt dolgoznak, kötődnek a városhoz. Természetesen mindez fordítva is működik. Amennyiben egy járási település projektje a járásközpontot, vagy a járás több települését is érinti, a város is részt kíván venni az előkészítés, megvalósítás és fenntartás folyamatában.

A város céljait a fentiek alapján is szükséges összehangolni nemcsak középtávon, hanem hosszú távon is a járás településeinek céljaival. A város vezetése különböző információs csatornákon keresztül tudatosítja a térség településeivel, illetve együttműködik velük a célok alakításában. Elsősorban a térség településeit is érintő intézményhálózat fejlesztés és munkahelyteremtés kap prioritást, kiegészítve a kapcsolódó közszolgáltatásokkal, amelyeket a város és térsége igénybe vesz.

Ennek érdekében jelenleg az alábbi együttműködésekben vesz részt a város:

- víziközmű együttműködés;
- hulladék elszállítás és lerakás;
- Állati hulladékok feldolgozása és ártalmatlanítása a Mohácsi járás, illetve a Pécsváradi járás településeiről;
- Zengő-Duna Vidékfejlesztési Közhasznú Egyesület (Leader HACS)
- a környező, járási, és járáson túli – elsősorban Mohács irányába – egy-egy fejlesztéshez köthető együttműködések, pl. kerékpárúthálózat-fejlesztés;
- Testvérvárosi együttműködések: Semriach (Ausztria), Heroldsberg (Németország), Csernáton (Románia), Negyed (Szlovákia)

A város a jövőben is fenn kívánja tartani együttműködéseit, illetve azokat a céljainak megvalósítása érdekében bővíteni tervezi. Különösen fontos kiemelni a Bóly-Mohács gazdasági tengelyt, az ehhez köthető együttműködést. A városban TDM szervezet nem működik, ennek létrehozása a Moháccsal való szorosabb együttműködés esetén nem szükséges, helyette hatékonyabb a Mohácsi TDM szervezet munkáját kiterjeszteni Bóly és járása területére is, mivel a két térség attrakciói, pl. Bóly-Mohács Fehérborút szorosan kapcsolódnak egymáshoz.

7.5 MONITORING RENDSZER KIALAKÍTÁSA

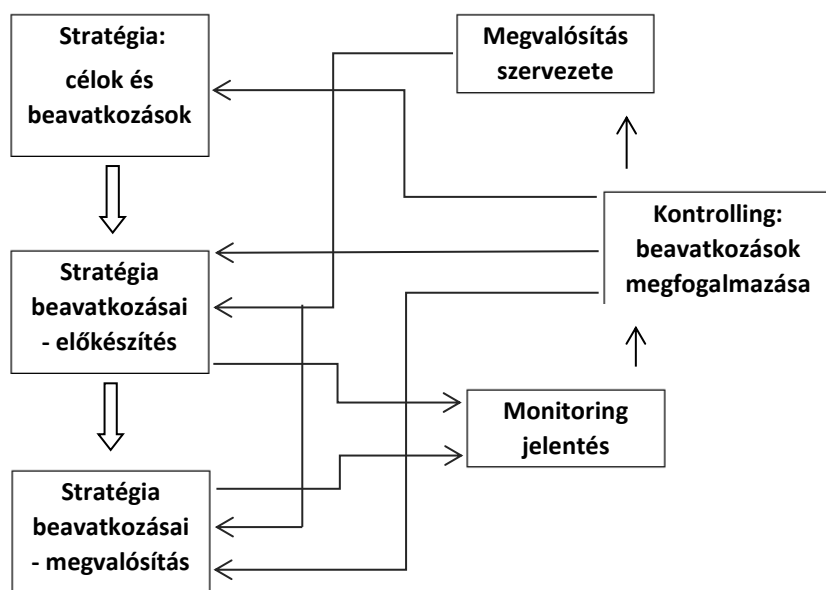
7.5.1 A monitoring rendszer működtetési mechanizmusának meghatározása

A monitoring az a programalkotást követő nyomon követési folyamat, amely a program végrehajtásának eredményességét kíséri figyelemmel és visszacsatol a végrehajtás folyamatába, illetve indokolt esetben a program felülvizsgálatát eredményezheti. A monitoring célja, hogy elősegítse a stratégia hatékony megvalósítását, és biztosítsa, hogy változó külső és belső körülmények mellett is megfelelő erőforrások álljanak rendelkezésre a megvalósításhoz. A monitoring elválaszthatatlan a kontrolling fogalmától, amely a monitoring eredményeit felhasználva, szükség szerint és tervezett módon a stratégia megvalósítási folyamataiba, vagy magába a stratégiába avatkozik be.

Fontos tehát a stratégiában kijelölni a program monitoring

- felelősét
- kivitelezőjét
- gyakoriságát
- formai elvárásait
- a visszacsatolás módját

A monitoring jelentések rendkívül fontos adalékok a program ütemezett (7 éves) felülvizsgálatának megalapozásához, illetve indokolt esetben rendkívüli módosításokat is eredményezhet egy-egy éves jelentés tartalma a programban. A monitoring folyamatát az alábbi ábra összegzi:

5. ábra A monitoring tevékenység folyamata

Az eredményes monitoring tevékenység feltétele, hogy a nyomon követés rendszerének kialakítása az előkészítés és a megvalósítás szerves részét képezze, meghatározva a folyamatokat, határidőket és felelősöket. A monitoring folyamata az alábbi lépésekből áll:

- Egyértelmű célkitűzéseket megfogalmazó, világos beavatkozási logikára épülő településfejlesztési koncepció kialakítása.
- Konkrét beavatkozásokat és részben projekteket, illetve a kapcsolódó finanszírozási forrásokat meghatározó ITS kidolgozása.

- A monitoring és értékelési tevékenység alapját jelentő indikátorkészlet összeállítása – jelen fejezet összefoglalja az átfogó, tematikus és területi célokhoz kapcsolódó javasolt monitoringmutatókat, míg a projektszintű indikátorok az egyes projektek konkrét kidolgozásakor kerülnek meghatározásra.
- A monitoring és értékelési tevékenység megalapozásához és eredményes végrehajtásához szükséges információk összegyűjtése.
- Az indikátorok teljesülésének nyomonkövetése a megvalósítás során.

A monitoring tevékenység szervezete

A képviselőtestület a monitoring folyamatokkal javaslatokat fogalmaz meg és meghozza a folyamatokkal, illetve a konkrét beavatkozásokkal kapcsolatos döntéseket. A szakmai bizottságok javaslatot tesznek a képviselőtestület felé a stratégia megvalósítását érintő folyamatokra és konkrét beavatkozásokra. A Monitoring Bizottság rendszeresen felülvizsgálja a stratégia megvalósításának folyamatát és javaslatokkal él az érintett bizottságok, illetve képviselőtestület felé; megtárgyalja és elfogadja az éves rendszerességgel készülő monitoring jelentést, valamint javaslatokat fogalmaz meg annak kapcsán.

A monitoring bizottság tagjai:

- Polgármester
- A testületi bizottsági elnökök
- Főépítész
- A településen működő civil szakmai támogató csoport vezetője
- Egyéb civil szervezetek
- Stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezet

A stratégia megvalósításáért felelős operatív szervezetnek (monitoring felelős) a végrehajtó szervezeten belül a monitoringért felelős munkatársat kell kijelölni. A munkatárs feladata, hogy éves rendszerességgel elkészítse a megvalósítás folyamatáról szóló jelentést, azt az operatív szervezet vezetőjével egyeztesse, aki a jelentést a Monitoring Bizottság vezetője felé továbbítja.

A monitoring folyamatával kapcsolatos dokumentumok

Éves monitoring jelentés: az éves jelentés elkészítéséért az operatív végrehajtó testület felel. Az éves jelentést a Monitoring Bizottság javaslatai alapján az érintett testületi bizottságok, valamint a képviselőtestület minden évben megtárgyalja, elfogadja, illetve meghozza a szükséges intézkedésekkel kapcsolatos döntéseket. Az éves jelentés tartalma:

- A beavatkozások előkészítő feladatainak előrehaladására,
- A beavatkozások megvalósításának előrehaladására,
- A stratégia megvalósításának előrehaladására; célok megvalósulása,
- A különböző folyamatokkal kapcsolatos problémák, esetleges szűk keresztmetszetek azonosítására,
- Javaslatok megfogalmazására, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is.
- A megvalósítás szervezeti keretei
- A megvalósítással kapcsolatos tevékenységek, azok előrehaladása és értékelése

- A megvalósítás folyamatainak javítása érdekében fogantatott intézkedések leírása és értékelése
- A stratégiában azonosított számszerűsített indikátorok
- A megvalósításra fordított pénzügyi források
- A szervezettel, célokkal és beavatkozásokkal kapcsolatos javaslatok, amelyek tartalmazzák a felelősök és határidők meghatározását is
- A következő periódusra tervezett tevékenységek és a szükséges szervezeti erőforrások és pénzügyi források meghatározása

7.5.2 Indikátorok meghatározása

7.5.2.1 Az indikátorokkal szemben támasztott követelmények

A monitoringrendszer hatékony működésének egyik alapja a szakmailag megalapozott indikátorkészlet meghatározása. Az alkalmazott mutatókkal szembeni alapvető kritériumok az alábbiak:

- **Specifikus**– az indikátor arra a célkitűzésre vonatkozik, aminek az eredményét, hatását méri;
- **Mérhető** – az indikátor számszerűen (mértékegységgel) kifejezhető;
- **Elérhető**– az indikátor bázis- és célértékét viszonylag gyorsan, könnyen és költséghatékony módon meg kell tudni határozni;
- **Reális**– a valós helyzetből és tervezett beavatkozások várható eredményeiből kiindulva kell egy ténylegesen elérhető célértéket kitűzni;
- **Aktuális**– az indikátornak az adott eredmény vagy output aktuális állapotára kell vonatkoznia, és alkalmasnak kell lennie időbeli nyomonkövetésre.

A stratégia eredményességének méréséhez elengedhetetlen, hogy a felállított célokhoz indikátorok – a célok elérését jelző mutatók – kerüljenek hozzárendelésre. Az eredményorientáltság erősítése a 2014-2020 közötti időszak EU kohéziós politikájának egyik kiemelt célja, így az eredmények mérése az előző időszakénál hangsúlyosabban jelenik meg a politika végrehajtásának minden területén. Az alkalmazott indikátorok fajtái:

- **Hatásindikátorok:** Ezen indikátorok teljes mértékben egyediek, az adott település sajátosságaihoz illeszkednek. Egy középtávú célhoz – annak összetettsége függvényében – 1-2 db indikátor kapcsolódik. Ezen indikátorok tekintetében a mérhetőség követelménye nem minden esetben teljesíthető. Tekintettel azonban arra, hogy a tematikus célokhoz kapcsolódó indikátorokat mérhető módon kell kialakítani, ezért a hatásindikátorok természetükből adódóan leginkább összetett mutatók és értékeik lehetnek leíró jellegűek is.
- **Eredményindikátor:** Ezeket az indikátorokat a tematikus célok eredményeinek meghatározásához használtuk és az operatív programok eredményindikátorait vettük alapul. Az egyes operatív programok Egyedi Célkitűzéseket fogalmazznak meg és ezen célkitűzésekhez kapcsolódnak az OP eredményindikátorai.
- **Kimeneti/output indikátor:** Az indikátorokat az integrált projektek méréséhez használtuk. Az egyes operatív programokban prioritástengelyenként kerültek meghatározásra az output jellegű mutatók. A tervezés során ezeket a mutatókat – amennyiben ezek illeszkedtek a megvalósításra tervezett beavatkozások (projektek) jellegéhez – a lehető legszélesebb körben beépítettük a monitoring mutatók közé.

A 2007 – 2013 közötti programozási időszak egyik fontos tapasztalata volt, hogy a célok megvalósulásának méréséhez szükséges adatok nem, vagy csak korlátozottan voltak elérhetők, így a stratégia menedzselésének egy fontos eszköze nem állt a települések rendelkezésére.

Mivel a 2014 – 2020 közötti időszakban az eredményközpontúság elve miatt az indikátorok és azok célértékeinek szerepe megnőtt, ezért az ITS indikátorai úgy kerültek kialakításra, hogy azok egyértelmű és hozzáférhető adatokra támaszkodjanak, azaz az indikátorok változását az adatok egyértelmű változásához lehessen kötni.

7.5.2.2 A stratégia indikátorai

Átfogó célokhoz javasolt indikátorok

Átfogó célok										
Cél	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Tervezett változás	Adatforrás	Bázis-érték	Bázis-év	Cél-érték	Cél-év	Mérés gyakorisága
Környezet-tudatos város	A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése	eredmény	KWh/év	csökkenés	FAIR rendszer		2015		2023	évente
Polgári hagyományait őrző, lendületes város	Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	output	m ²	növekedés	IH		2015		2020	évente
Versenyképes, fejlődő város	Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közsféra adatai nélkül	eredmény	fő	növekedés	KSH		2015		2020	évente

16. táblázat: Átfogó célokhoz javasolt indikátorok

Tematikus célokhoz javasolt indikátorok

Tematikus célok						
Cél	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Tervezett változás	Adatforrás	Mérés gyakorisága
Minőségi élet magas színvonalú intézményhálózattal, infrastruktúrával és közszolgáltatásokkal	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	eredmény	%	növekedés	központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján	évente
Kisvárosias, vonzó épített környezet, táj- és településképp	Elégedettség a települési környezet minőségével	eredmény	pontérték (1-10)	növekedés	helyi önkormányzat, KSH	évente

Tudásalapú, fejlett gazdaság, nagyszámú minőségi munkahely	Foglalkoztatottak (15-64 éves) száma a közsféra adatai nélkül	eredmény	fő	növekedés	KSH	évente
Magas színvonalú városi és térségi közlekedés	Épített vagy felújított közutak hossza a városban	eredmény	m	növekedés	önkormányzati adatszolgáltatás	évente
Fenntartható energiagazdálkodás	A megújuló energiaforrásból előállított energiamennyiség a teljes bruttó energiafogyasztáson belül	eredmény	PJ/év	csökkenés	MEKH	évente
Aktív közösségi élet és rekreáció	A közösségi, szabadidős, közszolgáltatást nyújtó terekkel és létesítményekkel való lakossági elégedettség	eredmény	%	növekedés	központi módszertannal előre megállapított gyűjtés alapján	évente
Turisztikai termékpaletta szélesítése	Elkészített, illetve felülvizsgált települési marketingstratégia, melynek kiemelt része a helyi turizmusfejlesztés	eredmény	db	növekedés	önkormányzati adatszolgáltatás	ötévente

17. táblázat Tematikus célokhoz javasolt indikátorok

Kulcsprojektekhez javasolt indikátorok

Kulcsprojektek						
Kulcsprojekt megnevezése	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Tervezett változás	Adatforrás	Mérés gyakorisága
„Zöld város” program	További kapacitás megújuló energia előállítására	output	MW	növekedés	IH	évente
„Együtt élve, elfogadva” program	A program keretében Bólyra látogató turisták száma	output	fő	növekedés	intézményi adatszolgáltatás	évente

18. táblázat: Kulcsprojektekhez javasolt indikátorok

Hálózatos projektekhez javasolt indikátorok

Hálózatos projektek						
Hálózatos projekt megnevezése	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mérték-egység	Tervezett változás	Adatforrás	Mérés gyakorisága
Közmű fejlesztések a város területén	Korszerűsített közmű hálózat hossza	output	m	növekedés	önkormányzati adatszolgáltatás	
Lakóterület fejlesztés a város területén	Újonnan kialakított építési telkek száma	output	db	növekedés	önkormányzati adatszolgáltatás	ötévente
Közlekedési infrastruktúra fejlesztése a város területén	Az újraépített vagy felújított közutak teljes hossza	output	km	növekedés	IH	évente
Intézmények energetikai fejlesztése	A középületek éves primerenergia-fogyasztásának csökkenése	eredmény	KWh/év	csökkenés	FAIR rendszer	évente
Turisztikai célú fejlesztések a város területén	A természeti és a kulturális örökségnek, illetve látványosságnak minősülő támogatott helyszíneken tett látogatások várható számának növekedése	output	látogatás/év	növekedés	létesítmények adatszolgáltatása	évente

19. táblázat: Kulcsprojektekhez javasolt indikátorok

Akcióterületi projektekhez javasolt indikátorok

Akcióterületi projektek							
Akcióterület megnevezése	Projektcsomag megnevezése	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Tervezett változás	Adatforrás	Mérés gyakorisága
Városközpont	Intézményfejlesztés	Újonnan épített vagy felújított intézményterület	output	m ²	növekedés	önkormányzati adatszolg.	évente
	Közterület fejlesztés	Városi környezetben létrehozott vagy helyreállított nyitott terek	output	m ²	növekedés	önkormányzati adatszolg.	évente
	Önkormányzati bérlakás-építés	Újonnan épült önkormányzati tulajdonú lakások száma	eredmény	db	növekedés	önkormányzati adatszolg.	ötévente
	Alulhasznosított területek rehabilitációja	Új funkcióval ellátott területek nagysága	output	m ²	növekedés	önkormányzati adatszolg.	kétévente
Ipari park	Telephely fejlesztések	Támogatásban részesülő vállalkozások száma	output	db	növekedés	IH	évente
	Infrastruktúra fejlesztés	Újonnan épített iparterületi utak hossza	eredmény	m	növekedés	önkormányzati adatszolg.	kétévente

20. táblázat: Akcióterületi projektekhez javasolt indikátorok

Egyéb projektekhez javasolt indikátorok

Hálózatos projektek						
Hálózatos projekt megnevezése	Javasolt indikátor	Indikátor típusa	Mértékegység	Tervezett változás	Adatforrás	Mérés gyakorisága
Okos Város Program	Okos Város Program tanulmány elkészítése	output	db	növekedés	önkormányzati adatszolgáltatás	háromévente

21. táblázat: Egyéb projektekhez javasolt indikátorok

